ŠAHOVSKI GLASNIK

12

PROSINAC 1991.



YU ISSN 0350-2570

CIJENA 43,00

Iz sadržaja:

IZ REYKJAVIKA

—

TEORETSKI DIO

—

PROBLEMSKA

—

TARRASCH (V)

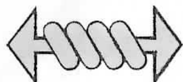
—

KAZALO

24900

ŠAHOVSKI GLASNIK

Organ Hrvatskog šahovskog saveza, Zagreb, Bogovićeva 7/1, 2. stub. pošt. pret. 759. Izlazi mjesečno. Godišnja pretplata za 1991. Din 420, pojedini broj Din 43,00. Pretplata za slanje časopisa u inozemstvo: godišnje Din 700 odnosno USD 25, DEM 42, ATS 300. CHF 35, ITL 30.000, dodatak za avionsku poštarinu za Sjev. Ameriku USD 8, Juž. Ameriku USD 9, Australiju AUD 10 • Odgovorni urednik: velemajstor Dražen Marović • Tehnički urednik: Željko Kiseljak • Izdavač: »Šahovska naklada«, RZ Šahovskog saveza Hrvatske • Adresa redakcije i uprave: 41000 Zagreb, Bogovićeva 7/1, 2. stub. ili pošt. pretinac 759, telefon (041) 273-692, žiro-račun: Šahovski savez Hrvatske, Zagreb, 30102-678-3941 • Za izdavača: oec. Nada Krajcar • Tisak: TIP »A. G. Matoš«, Samobor • Oslobođeno poreza na promet rješenjem Sekretarijata za prosvjetu RH br. 4731/2 od 2. XI. 1972.



TRGOVAČKA BANKA d.d.

ZAGREB – VEPRINAČKA 16
telefon: 041/339-533
fax: 041/562-949



MONTENEGRO EXPRESS BUDVA

POSLOVNICA ZAGREB, Savska 28 (passage)
Telefon: (041) 336-133, 336-890
Teleks: 22 692
Telefaks: 336-370

ŠAHOVSKI GLASNIK



GOD. LVI ZAGREB, PROSINAC 1991. BROJ 12

IZ REYKJAVIKA

REYKJAVIK 1991.		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Bodovi	Mjesto
1	IVANČUK		½	½	1.	½	½	½	½	½	1	1	½	1	1	½	1	10½	1–2.
2	KARPOV	½		0	1	½	½	1	1	½	½	1	1	½	1	½	1	10½	1–2.
3	LJUBOJEVIĆ	½	1		0	½	1	½	½	½	1	½	½	½	½	1	½	9	3–5.
4	HALIFMAN	0	0	1		½	1	½	1	1	½	½	½	½	½	1	½	9	3–5.
5	NIKOLIĆ P.	½	½	½	½		½	½	1	½	½	½	½	1	½	½	1	9	3–5.
6	SEIRAWAN	½	½	0	0	½		½	½	1	½	1	½	½	½	1	½	8	6.
7	SPEELMAN	½	0	½	½	½	½		1	½	½	½	0	½	½	1	½	7½	7–8.
8	EHLVEST	½	0	½	0	0	½	0		1	1	½	1	1	½	½	½	7½	7–8.
9	BELJAVSKI	½	½	½	0	½	0	½	0		½	0	½	1	½	1	1	7	9–11.
10	PORTISCH	0	½	0	½	½	½	½	0	½		½	½	1	½	½	1	7	9–11.
11	SALOV	0	0	½	½	½	0	½	½	1	½		1	1	1	0	0	7	9–11.
12	HJARTARSON	½	0	½	½	½	½	1	0	½	½	0		½	½	½	½	6½	12.
13	CHANDLER	0	½	½	½	0	½	½	0	0	0	0	½		1	½	1	5½	13–15.
14	ANDERSSON	0	0	½	½	½	½	½	½	½	½	0	½	0		½	½	5½	13–15.
15	TIMMAN	½	½	0	0	½	0	0	½	0	½	1	½	½	½		½	5½	13–15.
16	GULKO	0	0	½	½	0	½	½	½	0	0	1	½	0	½	½		5	16

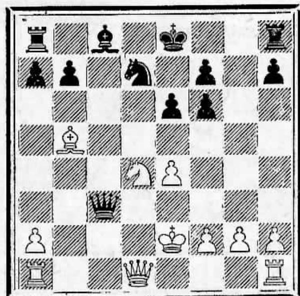
O prvom natjecanju svjetskog kupa u novom ciklusu najbolje da čitatelju nešto kaže veliki broj izabranih partija, pa i tablica. Mi ćemo se ograničiti na par primjedbi: opet sigurnu i vrlo dobru igru bivšeg svjetskog prvaka Anatolija Karpova te povratak Ivančuka poslije neuspjeha u mečevima kandidata; značajne uspjehe Ljubojevića i Nikolića (posebice sadržajnu, maštovitu igru ovog prvog); izvjestan neuspjeh Beljavskog i Salova; te katastrofu Jana Timmana koji završava na dnu tablice.

Dojam o turniru čitatelj će steći u potpunosti analizom brojnih partija, od kojih više njih komentiramo ili pak upozoravamo na neke temeljne sadržaje u njima. Pregledom ovog turnira nastavit ćemo i u idućem broju časopisa.

LJUBOJEVIĆ — TIMMAN

Damin gambit

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. c4 d5 4. Sc3 dc4 5. e4 Lb4 6. Lg5 c5 7. Lc4: cd4 8. Sd4: Lc3:+ 9. bc3 Da5 10. Lb5+ Sbd7 11. Lf6: Dc3:+ 12. Ke2 gf6



A evo i novine u ranoj fazi partije jednog sistema koji je posljednjih godina područje velikog previranja i nesigurnosti. Najprije se pokušaj 12. Kf1 gf6 13. Se6: slomio prirodnim 13. ... De5, a potom je i 13. Tc1 Db4 (da bi na 14. Tc8:+ Tc8: 15. Ld7:+ Kd7: i slijedeći odskok konja imao ... Dd6) 14. h4 a6 15. La4 Ke7 vodilo čvrstom otporu. U tom nastavku bijeli je svog nesretnog topa na h1 uvodio u igru putem Th3, a kralj je na f1 potražio umjetnu rohadu. Ljubojević dolazi na drukčiju zamisao: s kraljem na e2 omogućit će uvođenje topa po prvom redu, što izgleda prirodnije. Red poteza koji je izabrao crni u našoj partiji to u svakom slučaju čini mogućim.

13. Tc1 Db4 14. Tc4

Potiskuje damu na pasivniji položaj, jer ... Da5 ne ide zbog Tc8:+ itd., a ... Dd6, Sb3 također vodi velikim neugodnostima.

14. ... De7 15. Dc1 0—0 16. Tc7 a6 17. La4 Dd6

Ubačeno a6 bijelom samo olakšava posao (bolje je odmah Dd6), a ni ... b5 ne bi crnog usrećilo. Otvaranje je poslije grabeža pješaka odvelo crnog u ćor-sokak slabog razvoja. Potisnut na zadnjim redovima u trenutku kad bijeli još samo kraljeva topa treba uvesti u igru, crni je izgubio dvoboj i stoji slabo, ma kako reagirao.

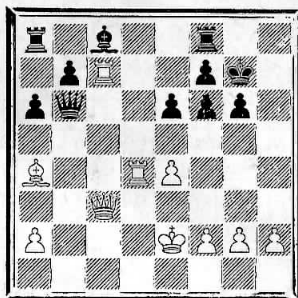
18. Td1 Se5

18. ... Sb6 19. Sf3 Db4 20. Td4 zamka je za damu nasred šahovnice.

19. Sf5 Db4 20. Td4 Db6 21. Se7+ Kg7 22. Dc3

Jak potez koji već ima u vidu akciju po dugoj crnoj dijagonali, kako će dalji tok partije pokazati, a ima u vidu i reakciju po trećem redu; primjerice u nastavku 22. ... Sc6 23. Dg3+ Kh8 24. Sc6: bc6 25. Dd6 itd.

22. ... Sg6 23. Sg6: hg6



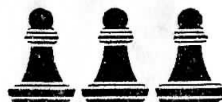
24. e5

Kako ... f5 ne dolazi u obzir iz više razloga, ovom žrtvom bijeli rastvara rohadu, što pri slabom razvoju vodi matnom napadu.

24. ... fe5 25. Td3

Time se isključuje ... Dd6, dok će top na h-liniju koji potez kasnije.

25. ... Kg8 24. De5: Db4 25. Th3 f6 26. De3 Db2+ 27. Kf3 g5



Jer na ... Tf7 ide Th8+, dok ... f5, Dh6 odmah rješava.

28. Thh7 Td8 29. Tcg7+ Kf8 30. Dc5+. Crni predaje.

PORTISCH — GULKO

Damina indijka

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. a3 La6 5. Dc2 Lb7 6. Sc3 c5

Dok je dama na d1 bijeli uvijek na ... c5 može blokirati središte, pa je svrha manevra La6—Lb7 upravo to izbjeći, pa makar i po cijenu jednog tempa. Time se ujedno bijelom daje prilika da slijedećim e4 ostvari puni pješački centar, kako je već igrano u nekoliko partija zadnjih godinu dana. Crni se tu dobro branio u ponešto stiješnjenoj situaciji, iako neka opća načela govore ipak protiv njega. Portisch će, međutim, već ovdje skrenuti otvarajući d-liniju.

7. dc5 bc5 8. Lf4 d6 9. Td1 Db6 10. e3 Le7 11. Le2 0—0 12. 0—0 Sbd7 13. Td2

Kako je crni potencijalno slab na zaostaloj točki d6, bijeli udvajanjem topova vrši prirodan tlak na poluotvorenoj liniji.

13. ... Tfd8 14. Tfd1 Sf8 15. Sg5

I ovaj potez svakako je povučen pomišljajući na dalje Sge4.

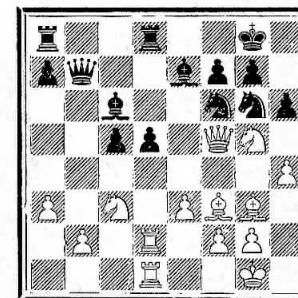
15. ... Sg6 16. Lg3 d5

Crni pristaje na viseće pješake. Vidjet ćemo da nakon toga tlak na crni centar raste, pa se odluka može označiti dvojbenom.

17. cd5 ed5 18. Lf3 Lc6 19. h4 Db7

18. ... h6 19. Sh3 ne rješava obranu Pd5. Koristeći činjenicu da je trenutno Pd5 tabu jer će visjeti Sg5, crni omogućava dalje ... Db7 s obranom pješaka No bijeli sad stiže s akcijom na kraljevu krilu ...

20. Df5 h6



U svrhu obrane ovo stiže prekasno. Portisch vrlo lijepom kombinacijom obara još jedno slabljenje rohade.

21. Sf7: Kf7: 22. Sd5: Sf8

Suočen s prijetnjom Lh5, a i zbog toga jer je uzimanje na d5 nedovoljno.

23. Sf6: g6

Ne pomaže 23. ... gf6 zbog 24. Lh5+ Kg7 25. Dg4+ Kh7 26. Lf7 i parade nema.

24. Df4 Se6 25. Lc6: Dc6: 26. De4. Crni predaje.

KARPOV — HALIFMAN

Damina indijka

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. g3 La6 5. b3 Lb4+ 6. Ld2 Le7 7. Lg2 c6 8. Lc3 d5 9. Sbd2 Sbd7 10. 0—0 0—0 11. Te1

U ovoj varijanti Damine indijke bijeli je u pravilu više godina vukao isključivo 9. Se5 iznuđujući Sfd7. Time je, doduše, oslobodio kontrolu crnog nad poljem e4, ali je trošio vrijeme na izmjene koje u načelu pomažu slabijoj strani. Ovdje bivši prvak svijeta umjesto toga nastavlja prirodnim razvojem i priprema e4.

11. ... c5 12. e4 dc4 13. Sc4:

U jednoj partiji igranoj početkom godine velemajstor Salov vukao je 13. bc4 cd4 14. Sd4:, ali je njegov protivnik nakon dosjetljivog 14. ... Se5 15. Se6: fe6 16. Le5: Lc5 ostvario snažnu protuigru s

koncentriranim pritiskom na točku f2. Karpovljev nastavak odbacuje taktički sadržaj gornjeg nastavka i preferira solidan pozicioni izbor.

13. ... Lb7 14. Dd3 cd4 15. Sd4: Sc5

S obzirom da nije prijetilo napredovanje bijelih središnjih pješaka uzimanje na d4 držim preuranjenim (umjesto toga dolazilo je u obzir primjerice ... Tc8), a jednako tako i posljednji potez koji samo tjera bijelu damu na prirodniji položaj.

16. Dc2 a6 17. Tad1 Dc7 18. Ld2

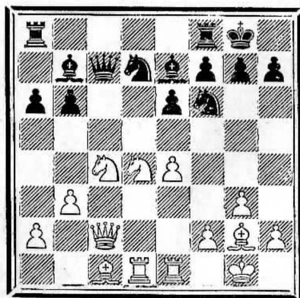
Neugodan potez s kojim crni jamačno nije računao. Namjera Lf4 remeti dalje prirodne razvojne manevre protivnika.

18. ... Scd7

Na 18. ... Sfd7 uz Lf4 moguće je i 19. b4 Sa4 20. Tc1.

19. Lf4 Dc5 20. Lc1 Dc7

Da je crni predviđao nastavak partije, zacijelo bi se radije povukao na c8.



21. e5 Sd5 22. Se3

Jak potez koji veže protivnika na dugoj dijagonali i stvara mu nemale probleme.

22. ... Dc2: 23. Sdc2: Tac8

Naime, na 23. ... Se3: ide 24. Le3: (na 24. Td7: Sg2: 25. Ted1 Tfd8, dok na 24. Se3: ide 24. ... Sc5 25. Lb7: Sb7: 26. Td7 Lb4, ali ne 24. ... Lg2: 25. Td7: Lb4 26. Sg2:; moguće je, međutim, 24. Te3: Lg2: 25. Td7: Tac8 26. Te7: Tc2: 27. Kg2: Tc1: 28. a4 s prednošću u topovskoj konačnici.) 24. ... Lg2: 25. Td7: Le4 26. Te7: Lc2: 27. Lb6: s jasnom prednošću. Stoga će crni poći drugim putem, koji nije nipošto lakši.

24. Ld5: ed5 25. Sd5: Ld5: 26. Td5: Tc2: 27. Td7: Lb4 28. Ted1 Ta2: 29. Le3

Tako je crni sačuvao materijalnu ravnotežu, ali pri krupnim teškoćama. Trenutno visi pješak, no nevolja je u tome što bijeli priprema udvajanje topova na sedmom redu s prijetnjom e6, dok su crne snage zapale u pasivne položaje bez prirodne koordinacije.

29. ... Lc5

Nakon 29. ... b5 30. Ta7 prijetnja Tdd7 uz e6 nema parade.

30. Lc5: bc5 31. Tc7 Ta3

Slabo. Neophodno je 31. ... Te2 s namjerom 32. Tc5: f6 ili 32. Td5 h6 ili 32. f4 g5. Ovako crni gubi bez otpora.

32. e6 fe6 33. Tdd7. Crni predaje.

Pogledat ćemo još jednu Karpovljevu partiju uz par napomena:

KARPOV — HJARTARSON

Damin gambit

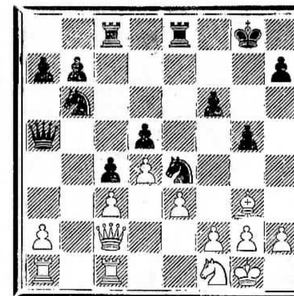
1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 Lb4 5. cd5 ed5 6. Lg5 Sbd7 7. e3 c5 8. Ld3 c4 9. Lf5 Da5 10. Dc2 0—0 11. 0—0 Te8 12. Lh4 g6 13. Lh3 Lc3: 14. bc3 Se4 15. Tfc1

Za razliku od ranije igranog Tac1 Karpov brani pješaka kraljevim topom, što implicira barem jednu korisnu stvar — mogućnost kasnijeg a4.

15. ... f6 16. Sd2 g5

Posljednji potezi znače trajno slabljenje i pogoršavaju poziciju.

17. Lg3 Sb6 18. Lc8: Tac8: 19. Sf1



Ključni obrambeni potez, kojim se omogućava f3 (čini mogućim Le1 po potrebi, dok u slučaju izmjene na g3 čini mogućim dalje g4 uz trajnu blokadu crnih slaboća).

19. ... Sa4 20. f3 Sg3: 21. hg3 b5 22. g4 Tc6 23. Kf2 Tce6 24. a3 a6 25. Dd2 Kh8 26. Tc2 Dc7 27. Te1 h5

Pregrupiranjem snaga bijeli je obranio svoje osjetljive točke i spreman je da daljim Sg3 ostvari punu dominaciju na kraljevom krilu i centru. Treba zapaziti da crni igra praktički bez figura. Ipak, suočen sa Sg3 odlučuje se za žrtvu pješaka, koja će se pokazati harakirijem...

28. gh5 f5 29. Tcc1 Df7 30. Sg3 f4 31. ef4 gf4 32. Se2 Df6 33. Sf4: Dh4+ 34. g3 Dh2+ 35. Sg2 Te1: 36. Te1: Te1: 37. De1: Sb2 38. De8+ Kh7 39. f4 Sd3+ 40. Kf3 Dh1 41. De7+ Kh8 42. h6 Dd1+ 43. De2 Dh1 44. Kg4 Dd1 45. Dd1: Sf2+ 46. Kg5 Sd1: 47. f5 Sc3: 48. f6. Crni predaje.

KARPOV — LJUBOJEVIĆ

Nimcovičeva indijka

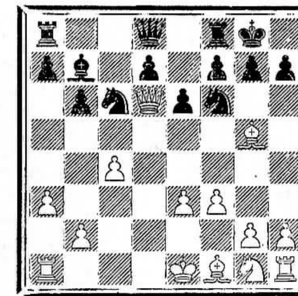
1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. Dc2 0—0 5. a3 Lc3:+ 6. Dc3: b6 7. Lg5 Lb7 8. f3 c5 9. e3

Prirodnijim se čini dc5, što bijelom ne daje mnogo, ali malu prednost sigurno daje.

9. ... cd4 10. Dd4:

Na ed4 jako je ... d5.

10. ... Sc6 11. Dd6



11. ... Se4

Mali taktički udar, poznat iz srodnih pozicija Nimcovičeve indijke, potpuno oslobađa igru crnog i vodi inicijativi.

12. Ld8: Sd6: 13. Lh4 La6 14. b3 Sf5 15. Lf2 Sa5 16. Tb1 d5 17. cd5 Lf1: 18. Kf1: ed5

Serija forsiranih poteza donijela je crnom jasnu razvojnu prednost. K tome prijeti i neugodno Tfe8, što i dalje tjera igru jedinom stazom.

19. g4 Se7 20. Se2 Tac8 21. Tb2 f5 22. Kg2

Na g5 odgovor bi bio udvajanje topova na otvorenoj liniji, koja je pri transformaciji razvojne prednosti pala u ruke crnog.

22. ... fg4 23. fg4 h5 24. gh5

Sad će crni preko polja f5 aktivirati topa na petom redu, no čovjeku se alternativa 24. h3 hg4 25. hg4 Tc6 ne sviđa.

24. ... Tf5 25. h6

Bijeli, naravno, može braniti pješaka putem Sg3, ali ne želi dopustiti crnom topu upad na c3.

25. ... Tg5+ 26. Lg3 Sf5 27. Kf2

Na hg7 crni bi jamačno odgovorio ... Te8.

27. ... Sh6: 28. Sd4 Sg4+ 29. Ke2 Sf6

Ovdje ... Sh2: osvaja materijal, no potez u tekstu zadržava napetost i inicijativu.

30. Kf3 Sc6 31. Se6

I nakon 30. Sc6: Tc6: 31. Lf4 Tf5 crni stoji bolje (na pr. 32. h4 d4.)

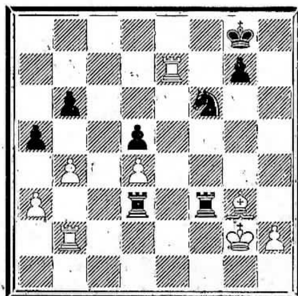
31. ... Tf5+ 32. Kg2 Te8 33. Sd4 Sd4: 34. ed4 Te3 35. Te1

Izmjena para topova s Tf1 ne olakšava situaciju.

35. ... Td3 36. Te5

Time bijeli zapravo tjera crnog topa na treći red kamo i sam teži, ali na odmah 36. Te7 slijedilo bi 36. ... Sg4, pa bijeli za prodor topa na sedmi red mora platiti određenu cijenu.

36. ... Tff3 37. Te7 a5 38. b4



Ovo vodi redukciji materijala, što je načelno uvijek dobro u sličnim situacijama, no dalji tok borbe pokazuje da je svakako valjalo razmisliti o ozbiljnoj alternativi — 38. Le5 Tb3: 39. Tb3: Tb3: 40. a4. K tome mogućnost 38. Tb7 također valja proračunati.

38. ... Sh5 39. ba5

Na Le5 bijeli se mora suočiti s ... a4.

39. ... Sg3: 40. hg3

40. ab6 ne uspijeva, jer 40. ... Sf5 donosi prijetnju mata.

40. ... Tg3:+ 41. Kh2

Kako ćemo vidjeti iz kasnije primjedbe, Kf2 ne bi pomoglo.

41. ... ba5 42. Td7

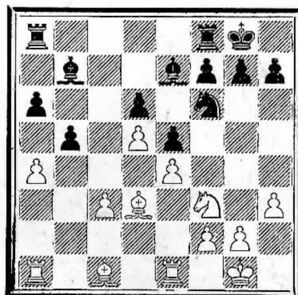
Na 42. Te5 slijedilo bi 42. ... Th3+ 43. Kg2 Tdg3+ 44. Kf1 Th1+ 45. Kf2 Ta3: 46. Tb8+ Kh7 47. Td5: Th2+ 48. Kg1 Td2, dok bi 42. Tb5 Th3+ 43. Kg2 Tdg3+ 44. Kf2 Ta3: 45. Td5: Ta2+ 46. Kg1 Td3 vodilo sličnoj pasivnoj poziciji u kojoj crni slobodnjak ide naprijed.

42. ... Tg5 43. Tg2 Tg2:+ 44. Kg2: Td4: 45. Kf3 Td3+ 46. Ke2 Ta3: 47. Td5: Kh7 48. Kf2 Kh6 49. Tc5 g5 50. Kg2 Kh5 51. Td5 Kh4. Bijeli predaje.

HALIFMAN — BELJAVSKI

Španjolka

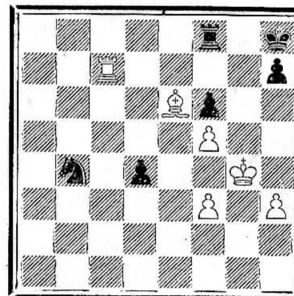
1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0—0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 d6 8. c3 0—0 9. h3 Sa5 10. Lc2 c5 11. d4 Lb7 12. d5 Sc4 13. b3 Sb6 14. a4 c4 15. bc4 Sc4: 16. Sa3 Dc7 17. Sc4: Dc4: 18. Dd3 Dd3: 19. Ld3:



Nekoliko primjedbi na dosadašnji tok igre:

Kad crni oslobađa igru putem ... Sa5 uz c5, onda je nekoć u pravilu preferirao prirodni nastavak 11. ... Sc6 s daljim jačanjem pritiska na d4. No vremenom su se javili brojni drugi nastavci, a ponekad i potez u tekstu, koji razvija lovca, a privremeno odlaže izjašnjavanje skakačem. Bijeli odgovara blokadom, što je svakako principijelan nastavak. Poslije 15. a4 crni je na daminom krilu stiješnjen. Na pokušaj 15. ... ba4 16. ba4 a5 u meču Gelfand — Nikolić 1991, vukao je bijeli 16. Sa3 La6 17. Le3 i sad kako 17. ... Sfd7 18. Tb1 iz partije tako i moguće 17. ... Sc4 18. Sc4: Lc4: 19. Ld3 daje bijelom prednost, jer uspijeva ovladati jakim bijelim poljima. Beljavski putem ... c4 pokušava krenuti novim putem, ali vidimo da bijeli zadržava neugodan pritisak.

19. ... Sd7 20. Le3 f5 21. ef5 Sf6 22. ab5 ab5 23. Lb5: Sd5: 25. Ld7 Sc3: 25. Tac1 Ta3 26. Lg5 Lf6 27. Lf6: gf6 28. Te3 Sa2 29. Le6+ Kh8 30. Tc7 Te3: 31. fe3 Lf3: 32. gf3 Sb4 33. Kf2 d5 34. Kg3 d4 35. ed4 ed4 36. Kg4



Vidimo da crni uspijeva razbiti pješački klin i 24. potezom zadržati materijalnu ravnotežu, no teškoće ostaju. Ne ide, tako, 25. ... Sd5 zbog 26. Tb1, dok nastavak iz partije poslije neugodnog Lg5 i niza izmjena vodi teškoj, pasivnoj konačnici. Posljednji potez pokazuje namjere bijelog: prijeti prodor bijelog kralja s direktnim matnim prijetnjama. Vidjet ćemo da se crni dugo koprca, ali s tri pasivne figure ne uspijeva se odhrvati aktivnim snagama protivnika. Slijedilo je poučno:

36. ... Sa6 37. Td7 Sc5 38. Td5 Sb7 39. Td4: Td8 40. Tc4 Sd6 41. Tc7 Se8 42. Tf7 Td4+ 43. f4 Sd6 44. Ta7 Sb5 45. Ta8+ Kg7 46. Kh5 h6 47. Tg8+ Kh7 48. Te8 Kg7 49. Te7+ Kf8 50. Tf7+ Ke8 51. Kg6 Sd6 52. Td7 Kf8 53. Kh6: Td2 54. h4 Td1 55. h5 Td2 56. Kh7 Td1 57. h6 Td2 58. Tg7 Th2 59. Tg6 Se8 60. Tg8+ Ke7 61. Tg4 Sd6 62. Kg7 Se8+ 63. Kg6 Kf8 64. Tg1 Sd6. Crni predaje.

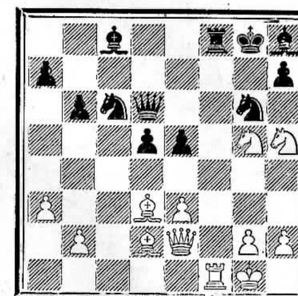
GULKO — SALOV

Slavenska

1. Sf3 d5 2. c4 c6 3. e3 Sf6 4. Sc3 g6 5. d4 Lg7 6. Le2 0—0 7. 0—0 b6 8. cd5 cd5 9. Se5 Lb7 10. Ld2 Sfd7 11. f4 f6 12. Sf3 Tf7 13. Ld3 Sf8 14. f5 gf5 15. Lf5: e6 16. Ld3 Sc6 17. Se2

Schlechterova varijanta ima jedan ali izraziti nedostatak — pasivnost položaja. Fijanketo daminog lovca, s kojim pri postojećoj konstelaciji pješaka crni ima neizbježnih teškoća po prirodi stvari, tu pasivnost ne može smanjiti. Dapače, nakon uskoka skakača na e5 crni se orijentira na njegovo izbacivanje, razmišljajući pri tom cijelo vrijeme o provedbi ... e5. Međutim, najprije to ne ide zbog Db3, a kad crni dopusti još i f5, ostaje njegov rohadni položaj trajno oslabljen. Posljednji potez koji predstavlja uvod u manevar skakača prema h5 to će jasno istaknuti.

17. ... Dd6 18. Sg3 Sg6 19. Sh5 Lh8 20. De2 Taf8 21. a3 e5 22. de5 fe5 23. Sg5 Tf1:+ 24. Tf1: Lc8



Kako to često biva, prilikom pokušaja otvaranja pozicije strada pasivnija strana; u ovom slučaju to je crni. Postavljena je scena za direktan napad.

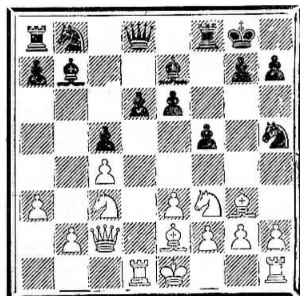
25. Tf8:+ Df8: 26. Le4 Sce7 27. Lb4 Lb7 28. Dg4 Dc8 29. Df3 Df8 30. Dh3 Dc8 31. Sf6+ Kg7 32. Dh7:+ Kf6: 33. Le7:+ Se7: 34. Dh6+ Sg6 35. Dg6:+ Ke7 36. Dh7+ Kd6 37. Sf7+ Kc7 38. Lf5. Crni predaje.

NIKOLIĆ — CHANDLER

Damina indijka

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. a3 La6 5. Dc2 Lb7 6. Sc3 c5 7. dc5

bc5 8. Lf4 Le7 9. e3 0—0 10. Le2 Sh5 11. Lg3 f5 12. Td1 d6



Crni se razvija nešto drukčije nego u prethodnoj partiji, pribjegava manevru skakačem u cilju da u prikladnom trenutku likvidira bijelog crnopoljca. No, dok bijeli nije rohirao, otvaranje h-linije nije mu po volji, a posljednji potez izlaže ga kombinacionom udaru. Pokazuje se da točka d6 ostaje i ovdje kritična slaboća pozicije.

13. Ld6: Ld6: 14. Sb5 Da5 15. b4 cb4 16. Sd6: ba3+ 17. Dd2 Dc7 18. Sg5 De7 19. Sb7: Dg5: 20. Lf3 Sf6 21. Dd6 Sbd7 22. De6:+ Kh8 23. Sd6 Tab8 24. 0—0 f4 25. ef4 Df4: 26. Lc6 Sg4 27. g3 Sc5 28. gf4 Se6: 29. Ld7

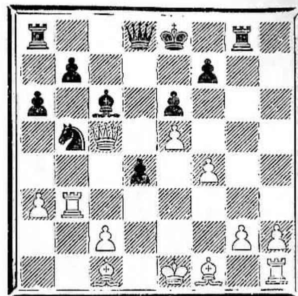
17. i 18. potezom bijeli igra na viseće figure Lb7 i Sh5 kao i nebranjenog Pe6. Crni uspijeva zadržati materijalnu ravnotežu samo privremeno. Sad je već vrijeme da se računi naplate.

29. ... Tf6 30. Tfe1 Sf4: 31. Lg4: a2 32. c5 h5 33. Lf5 g6 34. Le4 Tb2 35. Sc4 Sh3+ 36. Kg2 Tff2:+ 37. Kh3: Tb3+ 38. Se3 g5 39. Kg3 Tf4 40. Ld5 h4+ 41. Kg2 Tb2+ 42. Kg1. Crni predaje.

EHLVEST — NIKOLIĆ

Francuska

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 c5 5. a3 Lc3:+ 6. bc3 Se7 7. Dg4 cd4 8. Dg7: Tg8 9. Dh7: Dc7 10. Se2 Sbc6 11. f4 dc3 12. Dd3 Ld7 13. Sc3: a6 14. Tb1 Sf5 15. Se2 Sa7 16. Dc3 Lc6 17. Sd4 Sd4: 18. Dd4: Sb5 19. Dc5 d4 20. Tb3 Dd8



Nakon 12 poteza imamo na tabli poziciju za koju bi se moglo reći da se neizvjesnosti povećavaju što se više igra i što više o njoj znamo. Da li uopće uzimati na c3 i ako se čovjek na to odluči da li uzeti damom ili pješakom — samo su neka od pitanja bez sigurnog odgovora. Istina je, o tom nema dvojbi, da je riječ o vrsti pozicije koja samom složenošću i širinom izbora izmiče bilo kakvim sigurnim procjenama.

Ista se pozicija, sve do 15. poteza bijelog, ako me pamćenje ne vara, pojavila više puta i crni je u pravilu birao bilo ... Sa5 bilo ... Tc8. U našoj partiji Nikolić preferira drugi manevar, preko polja a7 i b5, čime skakača uspijeva direktnije uključiti u borbu. U tu svrhu je i ... d4, kao i slijedeći potezi partije koji uskoro vode ugodnoj konačnici ...

21. Th3 Tc8 22. Tg1 Sc3 23. Ld3 Le4 24. Dd6 Dd6: 25. ed6 Kd7 26. Lb2 Lg2: 27. Th7 Tcf8 28. Kf2 Ld5 29. Tg8: Tg8: 30. Lc3: Tg2+ 31. Kf1 dc3 32. Tf7:+ Kd6: 33. h4 Th2 34. Th7 Kc5

Početak konca. O partiji odlučuju aktivniji top i, nadasve, jači kralj crnog.

35. h5 Kd4 36. Kg1 Tg2+ 37. Kf1 Ke3 38. f5 Td2 39. Kg1 Td3:. Crni predaje.

Komentari: **D. Marović**

VARTEKS
KONFEKCIJA
STIL modernog MUŠKARCA



M-SLAVONKA - OSIJEK
POSLOVNA ZAJEDNICA POLJOPRIVREDNIH ORGANIZACIJA I PREHRAMBENE INDUSTRIJE
Centrala: (054) 125 - 222
Telefax: 24 - 206
Telex: 28 - 364
54 000 OSIJEK
J.J. Strossmayera 4
Pošt. pret. 47
PC ZAGREB
Telefon: (041) 428 - 975
431 - 771
427 - 301
431 - 371
Telefax: 420 - 510
41000 Zagreb
Amruševa 8

TEORETSKI bilten

S. GLIGORIĆ:

KLJUČNI TEMPO POTEZ

Drugi svjetski rat, koji je počeo u vrijeme održavanja šahovske olimpijade u Buenos Airesu 1939. godine, zadržao je u to vrijeme mnoge vodeće europske šahiste u Južnoj Americi. Bila je to povoljna prilika za nekadašnjeg poljskog reprezentativca Najdorfa da u godinama koje dolaze postane nekrunjen »šahovski kralj« dalekog kontinenta. Jedna od njegovih »dobitničkih tajni« bio je miran potez 6. Dc2 s namjerom da dobije razvojni tempo prije pješačkog sukoba u centru u karakterističnoj poziciji Daminog gambita.

Pola stoljeća kasnije, nakon dugotrajne borbe bijelog protiv Meranske obrane, Najdorfova poluzaboravljena ideja opet je došla u modu. Bila je to i tema teoretske diskusije u nedavnom meču Karpov — Anand, u kojoj je Karpov vodio bijele figure. Sam meč podsjećao je na meč Karpov — Jusupov u prethodnom ciklusu mečeva kandidata, gdje je bivši svjetski prvak u prvih sedam partija meča proživljavao veliku neizvjesnost, da bi u sjajno vođenoj partiji dobio posljednju partiju meča.

KARPOV — ANAND

Poluslavenska

(8. partija meča, Bruxelles 1991)

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6 4. Sc3 e6 5. e3 Sbd7 6. Dc2!

Bijeli ne igra uobičajeno 6. Ld3 u želji da odvrati protivnika od prihvatljivog Rubinsteinovog plana 6. ... dc4 7. Lc4: b5 i ranim aktivnim razvojem daminog krila crnog.

Dama sa c2 kontrolira dijagonalu b1—h7 i centralno polje e4, a također i c-liniju, posebno polje c5 na kojem crni može izvesti svoj pješački protuudar.

6. ... Ld6

Najprirodniji plan igre crnog sad je oslobađanje igre putem e6—e5, budući da c6—c5 vodi simetričnoj poziciji Daminog gambita, pri čemu bijeli ima dragocjen višak tempa u aktiviranju dame preko c2.

Sumnjivo je 6. ... dc4 7. Lc4: b5 8. Ld3, ili 8. Le2 s mogućnošću sprečavanja protuigre crnog na daminom krilu.

Lukava ideja 6. ... a6, u namjeri da se nadmudri »tempo-igra« bijelog, naišla je na odgovor 7. b3! Ld6 8. Le2 De7 9. 0—0 (Ili 9. Lb2 dc4 10. bc4 c5 s nejasnim izgledima, Schlosser — Černin, Altensteig 1991) 9. ... e5 10. cd5 cd5 11. de5 Se5: 12. Lb2 Le6 13. Sd4 0—0 14. Tac1 Tfe8 15. h3 Tad8 16. Sf5 Lf5: 17. Df5: La3 18. La3: Da3: 19. Tfd1 d4 20. ed4 Td4: 21. Te1 Sc6 22. Lf3 Te1:+ 23. Te1: Df8 24. Lc6: bc6 25. Da5 s nadmoćnom pozicijom, Smejkal — Baquero, Solun 1988.

Manje je aktivno 6. ... Le7 7. Le2 (Moguće je 7. b3 0—0 /Na 7. ... a6 8. Ld3 b5 9. 0—0 0—0 10. e4 b4 11. Sa4 de4 12. Le4: Lb7 13. Lg5 Se4: 14. Le7: De7: 15. De4: Tab8 16. c5! s nadmoćnom igrom, Barbero —

Larsen, Buenos Aires 1991/ 8. Lb2 b6 9. Lb3 Lb7 10. 0—0 h6 11. Tfd1 Dc7 12. Tac1 Tac8 13. De2 Db8 14. Se5 Se5: 15. de5 Sd7 16. f4 Sc5 17. Lb1 dc4 18. bc4 a6 19. La3 Tc7 20. Lc5: Lc5: 21. Se4 Le7 22. Dc2 g6 23. Sf6+ Lf6: 24. ef6 Td8 25. h4 h5 s oštrom igrom, Dreev — Serper, Vilnus 1988; Ili 7. e4 de4 8. Se4: e5 9. Sf6:+ Lf6: 10. Ld2!? ed4 11. 0—0—0 0—0 12. Ld3 g6 13. h4 Sc5 14. h5 Sd3:+ 15. Dd3: Lf5 16. Da3 b5 17. hg6 hg6 18. Dc5 bc4 19. Le3 c3 20. Ld4: cb2+ 21. Kb2: Le4 s protuigrom, Naumkin — Nenašev, Taškent 1987) 7. ... 0—0 (Ili 7. ... dc4 8. Lc4: b5 9. Le2 Lb7 10. e4 b4 11. Sa4 Tc8 12. e5 Sd5 13. 0—0 0—0 14. De4 c5 15. Ld3 g6 16. Lh6 s boljim izgledima, Kosić — Pekarek, Prag 1989) 8. 0—0 b6 (Na 8. ... Te8 9. Td1 dc4 10. Lc4: Da5 11. e4 b5 12. Ld3 b4 13. Sa4 La6 14. La6: Da6: 15. b3 Tac8 16. Lg5 c5 17. d5 ed5 18. e5 Sg4 19. Le7: Te7: 20. Td5: Dg6 21. Dg6: hg6 22. h3 Sge5: 23. Se5: Se5: 24. Sc5: Tec7 25. Sa6 Tc1+ 26. Tc1: Tc1:+ 27. Kh2 Sc6 28. Td7 Tc2 29. Tc7 s nadmoćnom konačnicom, Barlov — Amman, Baden Baden 1991) 9. cd5 (Na 9. e4 de4 10. Se4: Lb7 11. Sf6:+ Sf6: 12. b3 c5 13. dc5 bc5 14. Lb2 h6 15. Se5 remi, Bischoff — Pekarek, Prag 1989; Dosljedno je 9. b3 Lb7 10. Lb2 Tc8 11. Tfd1 Ld6!? 12. e4 de4 13. Se4: Se4: 14. De4: De7 15. c5 Lb8 16. Ld3 Sf6 17. Dh4 h6 18. Se5 Tfd8 19. Tac1 b5 20. Te1 s boljom igrom, Adorjan — Nadera, Filipini 1991) 9. ... ed5 10. b3 Lb7 11. Lb2 Te8 12. Se5 c5 s obostranim izgledima, Epišin — Ljubojević, Reggio Emilia 1991.

Ili 6. ... Lb4 7. Ld2 (Ili 7. Ld3 0—0 8. 0—0 Te8 9. Se5 dc4 10. Lc4: Se5: 11. de5 Sd5 12. Se4 Le7 13. b3 Sb4 14. Db1 b5 15. Le2 Db6 16. Lb2 c5 17. Sf6+! gf6 18. ef6 Lf8 19. a3 Sd5 20. De4 c4 21. bc4 bc4 22. Le5 La6 23. Ld1 Lb7 24. Lc2 Sf6: 25. Dh4 Lg7 26. Lf6: i bijeli je vratio figuru s boljom igrom, Garcia Palermo — Rogers, Dieren 1988) 7. ... De7 8. Le2 0—0 9. 0—0 a6!? 10. b3 e5 11. de5 Se5: 12. cd5 cd5 13. Se5: De5: 14. Se4! Le7 15. Sf6:+ Lf6: 16. Tac1 Lf5 17. Lc3! Lc2: 18. Le5: Le5: 19. Tc2: d4 20. ed4 Ld4: s jednakom pozicijom, Malanjuk — Beljavski, prvenstvo SSSR-a 1988.

7. Le2!

Izvorna Najdorfova ideja bila je ovdje 7. b3. Vidi dopunsku partiju 1. Nedavno je bijeli zaključio da je još efikasniji momentalni razvoj kraljevog krila, ne bojeći se uzimanja na c4, što bi bijelom dalo slobodne ruke za akciju u centru.

Manje je precizno 7. Ld3 (postavljajući lovca na izloženo polje) 7. ... 0—0 8. 0—0 e5 (Nastavak 8. ... dc4 9. Lc4: b5 10. Le2 vodi poziciji identičnoj poslije 7. Le2 iz naše partije — usporedi s dopunskom partijom 7; Na 8. ... b6 neugodno je 9. e4) 9. cd5 cd5 10. e4 de4 11. Se4: Se4: 12. Le4: h6 13. Td1 ed4 14. Sd4: Sf6 15. Lf3 Da5 16. g3 Lg4 17. Lg4: remi, Dlugy — Dreev, New York 1990.

Nastavak 7. Ld2 (s eventualnom idejom velike rohade) vidi u dopunskoj partiji 2.

Donekle je preuranjeno 7. e4. Vidi partiju 3.

Eksperiment je 7. h3 0—0 8. g4 e5 (Ili 8. ... De7 9. g5 Sh5 s obostranim izgledima, Djurhuus — Šabalov, Oslo 1991) 9. g5 Se4 10. cd5 Sc3:! 11. dc6 Sd5! 12. cd7 Ld7: 13. de5 Sb4! 14. Dd1! Tc8 15. Le2! Lb8 16. Kf1 De7 17. Ld2 Tfd8 18. Lb4: Db4: 19. Db3 De7 20. h4 Lc6 21. h5 Le5: 22. g6 Ld5 23. Da4 Lb2: 24. Td1 Lf6! s inicijativom crnog, Šabalov — Svešnikov, Torcy 1991.

7. ... 0—0

Nastavak 7. ... dc4 8. Lc4: također je bio igran i može voditi drugim redoslijedom poteza upravo pozicijama iz nekih partija analiziranih u ovom članku.

Poslije 7. ... dc4 8. Lc4: nejasna je izmjena plana s 8. ... a6 9. 0—0 0—0 10. Ld2 c5 11. a4 Dc7 12.

Dd3 cd4 13. ed4 b6 14. Tac1 Lb7 15. Lb3 Tac8 16. Tfe1 Db8 17. h3 Tfd8 18. De2 Sf8 19. Lg5 s inicijativom bijelog, Vižmanavin — Novikov, prvenstvo SSSR-a, Lenjingrad 1990.

8. 0—0 dc4

Nastavak 8. ... Te8 obrađen je u dopunskoj partiji 4.

Vrlo slična ideja je 8. ... De7. Vidi partiju 5.

Neposredno 8. ... e5 prikazano je u dopunskoj partiji 6.

9. Lc4:

Neefikasno je 9. a4 c5 10. Lc4: a6 11. dc5 Lc5: 12. b3 b6 13. Lb2 Lb7 14. Tad1 remi, Wojtkiewicz — Černin, Debrecen 1990.

9. ... De7

Crni završava pripremu oslobađanja svoje igre putem e6—e5. Moguć je također povratak »Meranskoj taktici« s 9. ... b5. Vidi dopunsku partiju 7.

Sličan nastavak bio je 9. ... a6 10. Td1!? (Na 10. Ld2 c5 /usporedi primjedbe poslije 7. poteza crnog/ 11. Ld3 /Ili 11. a4 Dc7 12. dc5 Sc5: 13. Tfc1 b6 14. b4 Scd7 15. Se4 Se4: 16. De4: Lb7 17. Dh4 Dd8 18. Dd8: Tfd8: remi, Portisch — Pinter, Reggio Emilia 1987-88/ 11. ... Dc7 12. Tac1 cd4 13. ed4 h6 14. Tfe1 b6 15. Dd1 Lb7 16. Se4 Db8 17. Sf6:+ Sf6: 18. Se5 Dd8 19. Lb1 Le5: 20. de5 Dd5 21. f3 Tfd8 22. Lb4 Dd1: 23. Ted1: Td1:+ 24. Td1: Sd5 25. Ld2 s prednošću lovačkog para u konačnici, Polugajevski — Pinter, Haninge 1988; Ili 10. a3 c5 11. dc5 Lc5: 12. Le2 b5 13. b4 Le7 14. Se4 Lb7 15. Sf6:+ Sf6: remi, Portisch — Ribli, Reggio Emilia 1987-88; Ili 10. a4 c5 11. dc5 Lc5: 12. b3 b6 13. Se4 Se4: 14. De4: Tb8 15. Lb2 Lb7 16. Df4 De7 17. Tad1 Sf6 18. Se5 Tfd8 19. Sg4 remi, J. Horvath — Novikov, Debrecen 1990; Ili 10. Le2 e5 11. Td1 Dc7 12. h3 h6 13. b3 Te8 14. Lb2 ed4 15. Sd4: Se5 16. Sf5 Lf5: 17. Df5: Sg6 18. Td2 De7 19. Tad1 Le5 20. Dc2 Tac8 s prilično solidnom pozicijom, Groszpeter — Lukacs, Kecskemet 1988) 10. ... De7 (Na 10. ... Dc7 11. e4 e5 12. h3 b5 13. Le2 Lb7 14. de5 Se5: 15. Lg5 Sf3:+ 16. Lf3: Le5 17. Lf6: gf6 18. Lg4 s malom prednošću, Browne — Renet, Saint Martin 1991; Ili 10. ... c5 11. dc5 Lc5: 12. Sg5 Dc7 13. Sce4 Se4: 14. Se4: Le7 15. Ld2 Sb6 16. Ld3 Dc2: 17. Lc2: Ld7 remi, Hjartarson — Ribli, Reykjavik 1988) 11. h3 b5 12. Ld3 c5 13. Se4 c4 14. Sd6: Dd6: 15. Le2 Lb7 16. Ld2 Tfc8 17. Tdc1 Se4 18. La5 f5 19. Dd1 Ld5 20. De1 De7 s jakom protuigrom zbog efikasnijeg pješačkog majoriteta na daminom krilu, Karpov — Anand, 2. partija meča u Bruxellesu 1991.

Neposredno 9. ... e5 obrađeno je u dopunskoj partiji 8.

10. a3!

U pravi trenutak oslobađa idealno polje a2 za uzmak lovca i čini neefikasnim eventualan pješački nastup crnog na daminom krilu.

Manje je precizno 10. Td1 a6 11. a3 b5 12. Le2 c5 13. dc5 Lc5: 14. Se4 Lb7 15. Sc5: Dc5: 16. Dc5: Sc5: 17. b4 Sa4 18. Ld2 Se4 19. Tac1 Sb2 20. Te1 Tfd8 remi, Franke — Lukacs, Budimpešta 1988.

Moguće je 10. h3 c5 (Na 10. ... a6!? 11. e4 /Manje je poduzetno 11. a4 c5 12. dc5 Sc5: 13. b4 Scd7 14. b5 Td8 15. Td1 Sb6 16. Lb3 Lb4 17. Lb2 Td1:+ 18. Td1: h6 19. Se4 Sfd5 20. Sg3 Ld7 s jednakim izgledima, Groszpeter — Karolyi, Kecskemet 1988/ 11. ... e5 12. Td1 b5 13. Lf1 c5!? 14. d5 c4 15. a4! Tb8 16. ab5 ab5 17. Ta5 b4 18. Sa4 Dd8 19. Ta7 b3 20. De2 Sc5 21. Sc5: Lc5: 22. Ta1 c3!? 23. Se5: c2 24. Td3 De8 25. Sc6! Tb6 26. Le3 Se4: 27. Lc5: Sc5: 28. Te3 Dd7 29. Dc4! s odlučujućom inicijativom, Karpov — Anand, 4. partija meča u Bruxellesu 1991; Nastavak 10. ... e5 vodi u poziciju iz dopunske partije 8) 11. dc5 Lc5: 12. e4 Ld6 13. Sd4!? (Zanimljivo je 13. Sb5 Se5! /jedini potez/ 14. Se5: Le5:

15. f4!? Dc5+ 16. Kh2 Ld7! 17. a4 Lb5: 18. ab5 Ld4 19. De2 e5 20. Ld3 ef4 21. Lf4: Le5 s dobrom igrom zbog jakog uporišta na e5, Korčnoj — Timman, 6. partija meča u Bruxellesu 1991) 13. ... Se5 14. Lb3 Ld7 15. Le3 Sg6 16. Tad1 Tfd8 17. Sf3 Lc6 18. Tfe1 Tdc8 19. Db1 Lb4 20. Ld2 Td8 21. a3 Lc5 22. Sa4 Ld6 23. Sc3 Dc7 24. La2 a6 25. Le3 b5 s vrlo dobrom protuigrom, Karpov — Anand, 6. partija meča u Bruxellesu 1991.

Ili 10. e4 e5 11. Td1 ed4 12. Sd4: Se5 13. Lf1 Td8 14. h3 remi, Fedorowitz — Talj, San Francisco 1991.

10. ... e5

Drukčija ideja je 10. ... a6 11. La2 b5 12. Lb1 c5 13. dc5 Lc5: 14. b4 Ld6 15. Se4 Lb7 16. Sd6: Dd6: 17. Td1 Dc6 18. Dc6: Lc6: 19. Sd4 Ld5 20. f3 Tfc8 21. e4 Lc4 22. Le3 Kf8 23. Kf2 Ke7 sa solidnom konačnicom, Lerner — Karolyi, Amsterdam 1988.

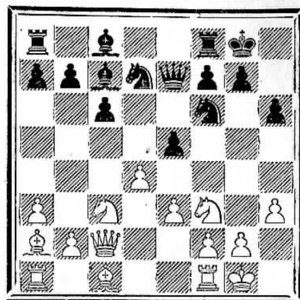
11. h3 Lc7

S dva mirna poteza pješacima bijeli je osigurao oba krila, pa crnom nije lako naći dobar plan kojim bi na uspješan način održavao pješačku napetost u centru.

Moguće je 11. ... a5 12. Ld2 Lb8 13. Tfd1 h6 14. La2 Te8 15. Sh4 Sf8 16. Sf5 Dc7 17. Se4! Se4: 18. De4: Lf5: 19. Df5: ed4 20. g3 de3 21. Le3: La7 22. La7: Ta7: 23. Td4 b6! 24. Tad1 De7 25. Td6 Tc7 s nejasnom kompenzacijom bijelog za izgubljenog pješaka, Gurevič — Nogueiras, Lenjingrad 1987.

12. La2 h6!?

Ovaj preventivan potez slabi polje g6. U slučaju 12. ... ed4 13. ed4 Dd6 (Ili 13. ... Sb6 14. Te1 Dd6 15. Lg5 Sbd5 16. Tad1 g6 17. Dc1 Lf5 18. Sd5: Sd5: 19. Ld5: Dd5: 20. Le7 Ld6 21. Lf6! Tfe8 22. Te5! Db3 23. Tf5: Te6 24. d5! crni predaje, Van den Sterren — West, Sydney 1991) 14. Lg5 Sb6 15. Tae1 Sbd5 16. Te2 Le6 17. Tfe1 Sc3: 18. bc3 La2: 19. Da2: b5 20. a4 a6 21. c4! bc4 22. Dc4: Sd5 23. Le7 Se7: 24. Te7: h6 25. g3 a5 26. Sh4 Lb6 27. Sf5 Df6 28. T7e5 bijeli zadržava pozicioni pritisak, Gurevič — Petursson, Moskva 1987.



13. Sh4! Te8 14. Sf5

Pogrešno bi bilo 14. Sg6 Dd6 s prijetnjom 15. ... ed4.

14. ... Df8 15. Sb5 Lb8 16. Ld2!

Zbog nove prijetnje 17. Lb4 bijeli dobiva još jedan tempo za razvoj.

16. ... a5 17. de5

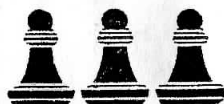
Ovim međupotezom bijeli se želi dokopati jakog polja d4 za svog ugroženog skakača na b5.

17. ... Le5:!?

Nastavak 17. ... cb5 18. ef6 Sf6: 19. Lc3 Le5 20. Le5: (Nejasno bi bilo 20. Sh6:+ gh6 21. Dg6+ Dg7 22. Lf7:+ Kf8) 20. ... Te5: 21. Sd4 dopustio bi crnom inferiornu pješačku postavu, dok 17. ... Se5: 18. Sbd4 vodi prilično pasivnoj poziciji crnog.

18. f4! Lb8

Crni nanovo prihvaća povratak lovca na osmi red. U slučaju 18. ... cb5 19. fe5 Se5: 20. Sh6:+, ili 19. ... Te5: 20. Lc3 Te8 21. Sh6:+ gh6 22. Dg6+ Kh8 23. Tf6:! crno kraljevo krilo bilo bi izloženo jakom napadu.



19. Sc3

To je sad neophodno radi kontrole centralnog polja e4.

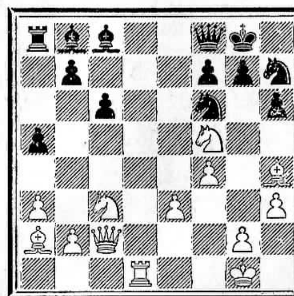
19. ... Td8?!

Ovakva vrsta obrane može samo povećati teškoće crnog. Prirodno je bilo 19. ... Sc5, međutim poslije 20. Sg3 (Moguće je 20. Sh6:+ gh6 21. Dg6+ Dg7 22. Lf7:+ Kf8 23. Dg7:+ Kg7: 24. Le8: Se8: 25. e4) crni se ne može oduprijeti dvojnoj prijetnji 20. e4 ili 20. b4 s inicijativom bijelog. U slučaju 19. ... La7 20. Kh1 Kh8 21. e4 bijeli zadržava pritisak.

20. Le1

Lovac će se sad s velikim efektom aktivirati preko polja h4.

20. ... Sh7 21. Lh4 Sdf6 22. Tad1 Td1: 23. Td1:



Bijeli je ostvario jasnu razvojnu prednost, ima znatno aktivnije figure i opasan pješački majoritet na kraljevom krilu, što je sasvim dovoljno da poziciju crnog možemo smatrati gotovo beznadnom.

23. ... Le6?

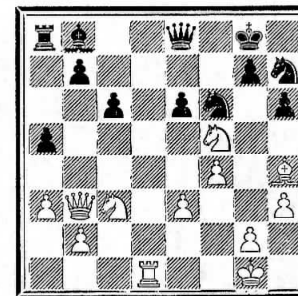
Nemajući zapravo dobrog poteza, crni griješi. Poslije 23. ... Lf5: 24. Df5: La7 25. Lf2 Lb6 bijeli će napredovanjem svog e-pješaka znatno pojačati pritisak.

24. Le6: fe6 25. Db3!

Crni je previdio ovo vezivanje i sad više nema dobar odgovor.

25. ... De8

Poslije 25. ... Df7 odlučuje 26. Td8+ Sf8 27. Sd6 De7 28. Sb7:.



26. Sg7:!

Ovaj novi taktički udar ruši poziciju crnog. Na 26. ... Kg7: dobiva 27. Db7:+.

26. ... Df7 27. Se6: La7 28. Lf2 Te8 29. Sd4 Db3: 30. Sb3: Le3: 31. Le3: Te3: 32. Sa5: Crni predaje.

DOPUNSKE PARTIJE

1) PORTISCH — HÜBNER

Bruxelles 1986.

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sc3 Sf6 4. e3 e6 5. Sf3 Sbd7 6. Dc2 Ld6 7. b3

Izvorna Najdorfova zamisao bila je da se na c4 može uzeti pješakom, pouzdajući se u snagu visećih pješaka u centru.

7. ... 0—0 8. Le2

Neobična ideja je 8. Lb2 Te8 9. 0—0—0!? De7 10. e4 de4 11. Se4: La3 12. Ld3 Lb2:+ 13. Kb2: c5 14. The1 Se4:!? (Bilo je moguće 14. ... cd4) 15. Le4: Sf6 16. Ld3 (Bijeli propušta jače 16. d5!) 16. ... cd4 17. Sd4: s malom prednošću, Schuh — Sehner, prvenstvo Njemačke 1987.

8. ... e5

Nejasno je 8. ... a6 9. Lb2 b5 (Ili 9. ... De7 10. Td1 b5 11. 0—0 b4 12. Sa4 Lb7 13. c5 Lc7 14. Ld3 g6 15. Tfe1 Tad8 16. Lc1 Sb8 17. e4 s inicijativom, Lombardy — Remlinger, New York 1987) 10. 0—0 Lb7?! (Solidnije je bilo 10. ... bc4 11. bc4 dc4 12. Lc4: c5) 11. c5! Lc7 12. b4 a5 13. a3 e5 14. e4 de4 15. Se4: Se4: 16. De4: f5 17. De3! e4 18. Sg5 De7 19. Db3+ Kh8 20.

Se6 a4 21. Da2 Sf6 22. d5! cd5 23. Sf8: Tf8: 24. Ld4 Lc6 25. f4 Sd7! 26. g4 s boljim izgledima, Lerner — Cuijpers, Nimes 1991.

Ili 8. ... Te8 9. 0—0 dc4 (Više rizika sadrži 9. ... e5!? 10. cd5 cd5 11. Sb5 Lb8 12. de5 Se5: 13. Lb2 Sfg4 14. Se5: Se5: 15. Tac1 Sc6 16. Sd4 s nadmoćnom pozicijom, Treppner — Schmidt, Bundesliga 1986) 10. bc4 e5 11. Lb2 De7 12. Tfe1 (Na 12. Tae1 b6 13. Se4 Se4: 14. De4: Sf6! s dobrom igrom, Talj — Van der Wiel, Wijk aan Zee 1988) 12. ... e4 (Ili 12. ... b6 13. Tad1 Lb7 14. Se4 Se4: 15. De4: Sf6 16. Dh4 ed4 17. Sd4: Se4 s vrlo dobrom igrom, Tatai — Lukacs, Rim 1988) 13. Sd2 Sf8 14. f3 ef3 (Na 14. ... Lf5?! 15. fe4 Se4: 16. Sce4: Le4: 17. Se4: De4: 18. De4: Te4: 19. Lf3 Te7 20. e4 Tae8 21. Kf2 s boljom konačnicom, Klebel — Treffert, Baden Baden 1990) 15. Lf3: Sg4 16. Sf1 Dg5! 17. e4 (Na 17. Dd2 Lf5 18. Tad1 Tad8 19. g3 Dg6 20. Dg2 Lb4 21. e4 Lc8 22. h3 Sh6 23. g4 Se6 24. Df2 Sg5 25. Dg3 f5! 26. e5 fg4 27. Lg4: Sg4: 28. hg4 Lg4: bijeli predaje, Gelpke — Van den Wiel, Hilversum 1986) 17. ... Se6 18. e5!? Sd4:! 19. ed6 Ld7 s jednakim izgledima, Portisch — Van der Wiel, Tilburg 1988.

Ili 8. ... De7 9. Lb2 dc4 10. bc4 e5 11. 0—0 e4 12. Sd2 Te8 13. c5 Lc7 14. Sc4 b5 15. cb6 ab6 16. a4 Sf8 17. Se5! Sg6 18. La3 De6 19. Lc4 Sd5 20. Sc6: Se3: 21. fe3 Dc4: 22. Df2 s obostranim izgledima, Plachetka — S. Polgar, Rimavska Sobota 1991.

Nova ideja bijelog je na 8. ... dc4 9. Lc4:! e5 10. Lb2 Te8?! (Moguće je 10. ... b5 11. Le2 Lb7 12. h3 a6 13. 0—0 Tc8 14. Tac1 c5 15. dc5 Sc5: 16. Db1 Te8 17. Tfd1 De7 s obostranim izgledima, Bosman — Cuijpers, Dieren 1988) 11. Td1 (Još bolje je bilo 11. Sg5! Te7 12. 0—0—0) 11. ... ed4 12. Sd4: s boljom igrom, Korčnoj — Tukmakov, Rotterdam 1988.

9. cd5 Sd5: 10. Sd5: cd5 11. de5 Se5: 12. Lb2

Preuranjeno je 12. 0—0?! Sf3:+ 13. Lf3: Dh4 14. h3? Lh3:! 15. Td1 Lh2+! 16. Kf1 Df6 17. Ld5: Lf5 18. e4 Lg4 19. La3? Da6+ bijeli predaje, Portisch — Ribli, Montpellier 1985.

12. ... Lb4+ 13. Kf1 Sf3: 14. Lf3: Le6 15. Dd3

Manje je solidno 15. g3!? Lh3+ 16. Ke2 Dg5 17. Dd3 Tfd8 18. Thd1, Hübner — Westerinen, Solingen 1986, i crni je mogao zadržati jednake šanse poslije 18. ... Tac8 19. Tac1 Lc5 20. Ld4 b6 21. Dd2 a5 22. Db2 h5.

15. ... Le7 16. Ke2 Da5 17. Thc1 Tac8 18. a3 h6 19. Kf1 Db6 20. Kg1

Na 20. Ld5: Tc1:+ 21. Tc1: Ld5: 22. Dd5:! La3:! 23. La3: Da6+ itd.

20. ... Dd6 21. Ld1 Tc6 22. Tc6: bc6 23. Lc2 f5 24. b4 c5 25. bc5 Dc5:

Bijeli je zadržao bolju igru.

26. Dd4 Dd4: 27. Ld4: Kf7 28. Kf1 Tc8 29. Ld3 Lf6 30. Ke2 Ld4: 31. ed4 Tc3 32. Kd2 Tb3 33. Lc2 Tb6 34. Te1 f4! 35. Kc3 Tc6+ 36. Kb2 Tc4 37. Td1 Ke7 38. Lb3. Remi.

2) DLUGY — NOVIKOV

New York 1991.

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sc3 c6 4. Sf3 Sf6 5. e3 Sbd7 6. Dc2 Ld6 7. Ld2 0—0 8. 0—0—0

Na 8. h3 Te8 (Moguće je 8. ... a6 9. c5 Lc7 10. Ld3 e5 11. de5 Le5: 12. Sa4 De7 13. 0—0—0 Lb8 14. Sd4 Se5 s jednakom igrom, Arencibia — Gomez, prvenstvo Kube 1989; Ili 8. ... b6 9. e4 e5 10. cd5 cd5 11. ed5 Lb7 12. Le2 ed4 13. Sd4: Sd5: 14. Sd5: Ld5: 15. 0—0 Df6 16. Le3 De5 17. g3 Le4 18. Dd2 Tad8 s jednakim šansama, Tisdall — Flear, London 1990) 9. 0—0—0 (Na 9. g4!? e5 10. cd5 cd5 11. g5 ed4 12. Sd4: Se4 13. Sdb5 Se5 14. Le2 Lf5 15. Db3 Sc4 16. Se4: Le4: 17. Tg1 Sd2: 18. Kd2: d4 19. Sd4: Lc5 s jakim napadom, Wessman — Ščerbakov, Stockholm 1991) 9. ... e5 10. cd5 cd5 11. Sb5 Lb8 12. de5 Se5: 13. Kb1 Ld7 14. Tc1 a6

15. Sbd4 Ld6 16. Db3 b5 17. Lb4 Lb4: 18. Se5: Lf8 19. Sd7: Dd7: 20. Ld3 g6 21. Tc6 Lg7 22. Thc1 Tec8 s dobrom igrom, Agdestein — Smislov, Aker Brygge 1989.

8. ... c5

Na 8. ... b6 9. e4 de4 10. Se4: Se4: 11. De4: Lb7 12. Ld3 Sf6 13. Dh4 Le7 14. Lg5 g6 15. Kb1 Te8 16. The1 Sh5 17. Dg4 Lg5: 18. Sg5: Sf6 19. Df4 Kg7 20. g4 s jakom inicijativom, Carleson — Weldon New York 1989.

Zanimljivo je 8. ... b5 9. cb5 c5 10. e4 Lb7 11. ed5 Sd5: 12. Se4 Le7 13. Kb1 Tc8 14. dc5 Sc5: 15. Sc5: Tc5: 16. Db3 Dc7 s protuigrom za žrtvovanog pješaka, V. Raičević — Markotić, Aosta 1989.

Ili 8. ... e5 9. cd5 cd5 10. Sb5 Lb8 11. de5 Se5: 12. Lc3 Te8 13. Le2 a6 14. Sbd4 Se4 15. Le1 Ld7 16. Db3 Lc6 17. Kb1 Dd7 s dobrom protuigrom, Tempone — Toth, Buenos Aires 1991.

9. Kb1 dc4

Ili 9. ... a6 10. cd5 ed5 11. Lc1 c5 12. dc5 (Na 12. e4 de4 13. Se4: Se4: 14. De4: Sf6 15. Dh4 c4 16. Lg5 Lf5+ 17. Ka1 c3 s protuigrom, Schlosser — O'Donnel, Budimpešta 1991.

10. Lc4: a6 11. Se4 Se4: 12. De4: Sf6 13. Dh4 cd4 14. Dd4: Le7 15. Dd8:. Remi.

3) SMISLOV — ČERNIN

Subotica 1987.

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6 4. Sc3 e6 5. e3 Sbd7 6. Dc2 Ld6 7. e4 de4

Zanimljivo je 7. ... e5!? 8. cd5 cd5 9. ed5 ed4 10. Sd4: 0—0 11. Le2 Sb6 12. 0—0 (Na 12. Lg5 h6 13. Lh4 Le7 14. Db3 Sbd5: 15. Td1 Da5 16. 0—0 Sc3: 17. bc3 Ld7 18. Db7: Tab8 19. Da6 Dc3: 20. Sb3 Tfd8 s aktivnom pozicijom, Mascarinas — Flear, Aosta 1989) 12. ... Sbd5: 13. Sd5: Sd5: 14. Td1 De7 15. Lf3 Te8 16. g3 Lh3 17. Ld2 Lc5 18. Ld5: Ld4: 19. Lc3 Lc3: 20. Dc3: remi, Karpov — Kasparov, 33. partija meča, Moskva 1984.

8. Se4: Se4: 9. De4: c5

Zanimljivo je 9. ... e5 10. Ld2 (Na 10. de5 Se5: 11. Se5: Da5+) 10. ... 0—0 11. 0—0—0 Sf6 12. Dc2 e4 13. Sg5 Lf5 14. f3 e3 15. Df5: ed2+ 16. Kb1 g6 17. Dd3 Lf4 18. Sh3 Lh6 19. f4 Te8 20. Le2 Se4 21. Lf3 f5 22. Le4: Te4: 23. Dd2: Lg7 s dobrom protuigrom, Petran — Barbero, Budimpešta 1987.

10. Ld2

Na 10. Le3 Sf6 11. Dc2 Sg4 12. 0—0—0 Se3: 13. fe3 Dc7 14. Ld3 h6 15. Dc3 0—0 s dobrom igrom, Cardon — Pinter, Budimpešta 1987.

10. ... Sf6 11. Dc2

Ili 11. Dd3 b6 12. dc5 bc5 13. Lc3 Lb7 14. Td1 Le7 15. Dd8:+ Td8: 16. Td8:+ Ld8: 17. Sd2 0—0 18. f3 Sh5 19. Kf2 Le7 20. Le2 Sf4 21. Td1 Se2: 22. Ke2: f6 23. Sb3 La6 24. Sa5 Td8 25. b3 s boljom pješačkom postavom u konačnici, Mascarinas — Simon, Zürich 1989.

11. ... cd4 12. Sd4: Lc5 13. Sb3 Le7 14. Le2 Dc7 15. 0—0 Ld7 16. Tac1 Tc8 17. Sd4 0—0 18. Lc3 Tfd8 19. Tfd1 a6 20. Sf3 Lc6 21. Td8:+ Td8: 22. b3 Lc5!? 23. Lf6: gf6 24. Td1 Td1:+ 25. Ld1: a5

Aktivan lovački par crnog kompenzira manje solidnu pješačku strukturu.

26. Se1 De5 27. Sd3 Dg5 28. g3 Ld4 29. De2 Df5 30. Dg4+ Dg4: 31. Lg4: f5 32. Ld1 Le4 33. Lc2 Kf8 34. Kf1 Ke7 35. Ke2 Kd6 36. f3 Lc6 37. h3 h6 38. g4 fg4 39. hg4 f5 40. gf5 ef5 41. Sf4 Ke5 42. Sd5 Ld7 43. f4+ Kd6 44. a4 h5 45. Kf3 h4 46. Kg2 Ke6 47. Ld1 Lc6 48. Lc2 Le3 49. Kh3 Lf2 50. Ld3 Lg3 51. Lc2 Ld7 52. Kg2 Kd6 53. Kf3 Lh2. Remi.

4) MALANJUK — MAKSIMENKO

Vrnjačka Banja 1991.

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sf3 c6 4. Dc2 Sf6 5. e3 Sbd7 6. Sc3 Ld6 7. Le2 0—0 8. 0—0 Te8

Crni započinje pripremu centralnog udara e6—e5.

9. Td1

Bijeli pojačava pritisak po d-liniji, predviđajući eventualno otvaranje pozicije u centru.

Drukčija ideja je 9. Ld2 b6 (Prilično je rano za 9. ... De7 10. Tad1 e5?! 11. cd5 cd5 12. de5 Se5: 13. Sb5 Lg4 14. Sd6: Dd6: 15. Lc3 Sf3:+ 16. Lf3: Lf3: 17. gf3 De6 18. Kh1 s malom prednošću, H. Olafsson — Šabalov, Moskva 1989; Ili 9. ... e5?! 10. de5 Se5: 11. cd5 cd5 12. Sb5 Lb8 13. Tac1 Lg4 14. Sc7 Lf3: 15. gf3 Lc7: 16. Dc7: d4 17. Dd8: Tad8: 18. Tc7 de3 19. Le3: s nadmoćnom konačnicom, Hansen — Haugli, Kopenhagen 1989) 10. e4 de4 11. Se4: Se4: 12. De4: Lb7 13. Lc3 Dc7 14. Tad1 e5 15. Dh4 h6 16. Ld3 ed4 17. Sd4: Le5 18. Sf5 Te6 19. Dg4 Lc3: 20. bc3 De5 21. c5 Df6 22. Sd4 Te7 23. Sf5 Te6 24. Sd4 Te7 25. Sf5 remi, Hjartarson — Talj, Reykjavik 1988.

Mali gubitak vremena je 9. h3 b6 10. e4 de4 11. Se4: Se4: 12. De4: Lb7 13. Td1 Dc7 14. Ld3 Sf8 15. Dh4 c5 16. d5 ed5 17. cd5 Ld5: 18. Lh7:+ Sh7: 19. Td5: Dd8 20. Dc4 De7 21. Ld2 Sf6 22. Te1 Dd7 23. Tg5 Te1:+ 24. Le1: Te8 25. Lc3 Te4 26. Da6 Te6 s boljom igrom, Gurevič — Jusupov, prvenstvo SSSR-a u Moskvi 1898.

Moguće je 9. b3 dc4 (Preuranjeno je 9. ... e5 10. cd5 cd5 11. Sb5 Lb8 12. de5 Se5: 13. Lb2 Sfg4 14. Se5: Se5: 15. Tac1 Lg4 16. Lg4: Sg4: 17. h3 Sf6 18. Df5 s jasnom pozicionom prednošću, Bischoff — Kristensen, Solun 1988; Ili 9. ... a6!? 10. Lb2 dc4 11. bc4 c5 12. Tad1 cd4 13. ed4 Dc7 14. Ld3 Sf8 15. Se4 Se4: 16. Le4: Ld7 17. c5 Le7 18. Se5 Lb5 19. Tfe1 Ted8 20. a4 Lc6 21. Sc6: bc6 22. g3 s nadmoćnom igrom, Van den Sterren — Kuijf, Lyon 1990; Moguće je 9. ... b6 10. Lb2 Lb7 11. Tfd1 c5 12. dc5 bc5 13. h3 Tc8 s jednakim šansama, Kolev — Kajdanov, Protvino 1989) 10. Lc4: h6 11. Td1 De7 12. Lb2 a6 13. Se4 Se4: 14. De4: Sf6 15. Dh4 La3 16. La3: Da3: 17. Se5 Ld7 18. Lf1 Ted8 19. Sc4 Df8 20. Tdc1 s pozicionim pritiskom, Portisch — Kuijf, Wijk aan Zee 1990.

9. ... De7

Na 9. ... Dc7 10. h3 h6 11. e4 Se4: 12. Se4: de4 13. De4: e5 14. c5 Lf8 15. Lf4 Sf6 16. Le5: Se4: 17. Lc7: Le6 18. Ld3 Ld5 19. Te1 Tac8 20. Lf4 Tcd8 s nejasnom kompenzacijom za žrtvovanog pješaka, Eingorn — Kajdanov, Moskva 1985.

10. b3

Nastavak 10. e4 de4 11. Se4: Se4: 12. De4: e5 13. Lg5 f6 14. Le3 ed4 15. De7: Le7: 16. Sd4: Sc5 17. Lf3 a5 pojednostavljuje igru u remi konačnicu, Eingorn — Svešnikov, Moskva 1989.

Gubitak tempa je 10. a3!? e5! 11. de5 Se5: 12. cd5 cd5 13. Sd5: Sd5: 14. Td5: Sf3:+ 15. Lf3: Le6 16. Td4 Le5 s jakom inicijativom za pješaka, Tošić — Conquest, Vrnjačka Banja 1990.

10. ... dc4

Alternative su 10. ... b6 11. e4 Se4: 12. Se4: de4 13. De4: Lb7 14. Se5 Tac8 15. Lb2 Ted8 16. f4 Sf6 17. De3 c5 18. Lf3 cd4 19. Ld4: Lf3: 20. Df3: Lc5 21. Lc5: Dc5:+ 22. Kf1 Dc7 23. Ke2 h5 24. g3 s prostornom prednošću, Bihovski — Svirin, Podolsk 1990.

Ili 10. ... a6 11. Lb2 dc4 12. Lc4: b5 13. Ld3 Lb7 14. e4 e5 15. Se2 c5 16. de5 Se5: 17. Se5: Le5: 18. Le5: De5: 19. f3 Tac8 20. Dc3 Dc7 s obostranim šansama, A. Kuzmin — Smagin, Moskva 1989.

11. Lc4: b5

Na 11. ... h6 12. Lb2 a6 13. Se4 Se4: 14. De4: Ta7 15. Se5 f5 16. Dc2 Le5: 17. de5 b5 18. Le2 Tc7 19. Td6 Lb7 20. Lf3 Tec8 21. Tad1 c5 22. Lb7: Tb7: 23. e4 fe4 24. De4: Ta7 25. f4 s pritiskom bijelog, Polugajevski — Smagin, Soči 1988.

12. Le2

Ili 12. Ld3 Lb7 13. Lb2 a6 14. Sg5 h6 15. Sge4 c5 (Ili 15. ... Lc7 16.

Problemski dio

Uređuje:
mr JOSIP VARGA,
dipl. oec.
41000 ZAGREB
Gračanski Mihaljevac 11

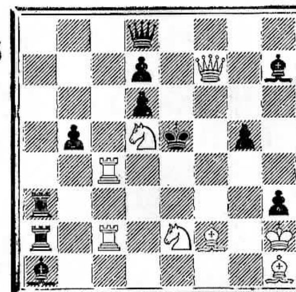
ORIGINALNI PROBLEMI

Problemi broj 425 do 430 sudjeluju u tekućem i godišnjem rješavačkom natječaju. Rješenja poslati u roku od 15 dana po objavi na adresu urednika problemskog dijela.

SUCI INFORMALNIH TURNIRA: ing. Fadil ABDURAHMANOVIĆ — dvopotezi, prof. Marjan KOVAČEVIĆ — tropotezi i Zlatko MIHAJLOSKI — višepoezi.

EFREN PETITE
Oviedo — Španjolska

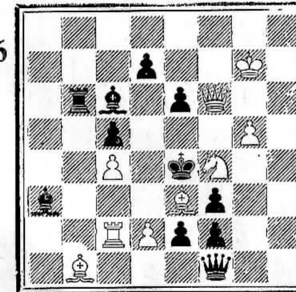
425



Mat u 2 — 8+11

MATO PRIKRIL
Zagreb

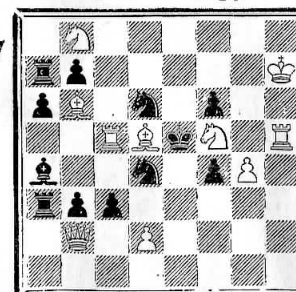
426



Mat u 2 — 9+11

MARCEL SEGERS
Bruxelles — Belgija

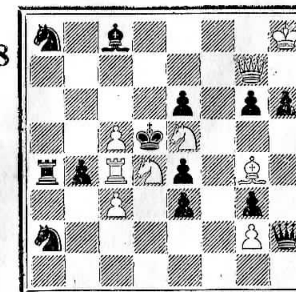
427



Mat u 2 — 10+12
a) dijagram
b) b. K→h3

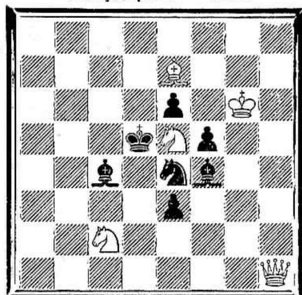
ZLATKO MIHAJLOSKI
Skopje

428



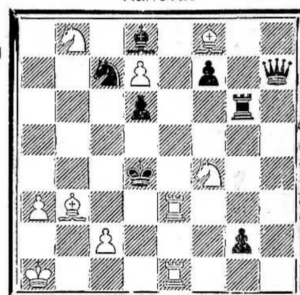
Mat u 3 — 9+13

RAIMONDAS SENKUS
Marijampole — Litva

429 

Mat u 4 5+7

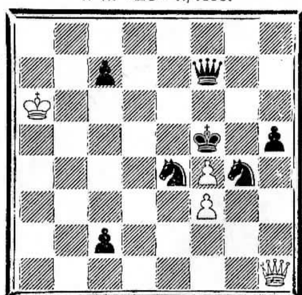
EMIL PANIJAN
Karlovac

430 

Mat u 4 10+8

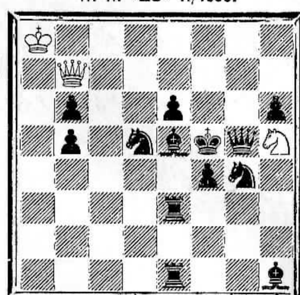
ZAGREBAČKI SUSRETI

ŽIVKO JANEVSKI
I. n. »ZS« II/1990.

I 

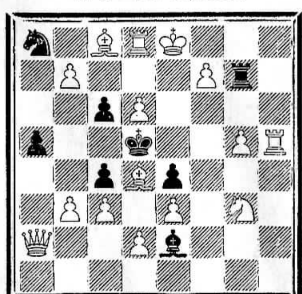
h‡2 3 sol. 4+7

JOSIP VARGA
II. n. »ZS« II/1990.

II 

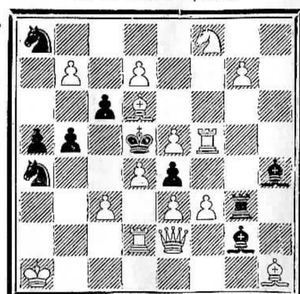
h‡2 2 sol. 3+13

BRANISLAV ĐURAŠEVIĆ
I. n. »ZS« III/1990.

III 

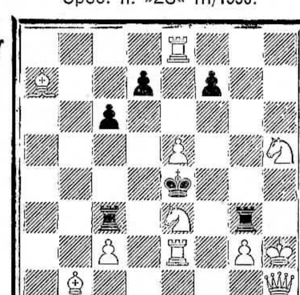
Mat u 2 15+8

DRAGO BIŠĆAN
II. n. »ZS« III/1990.

IV 

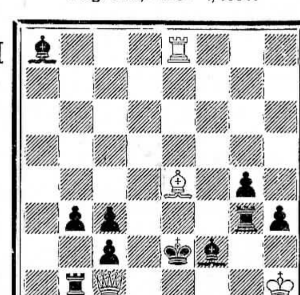
Mat u 2 15+10

JOSIP VARGA
(Po E. Boxo-u »S.R.« 1932.)
Spec. n. »ZS« III/1990.

V 

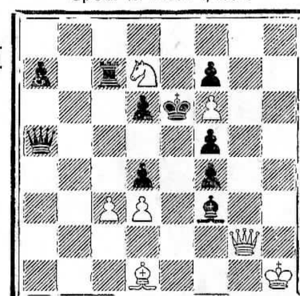
Mat u 2 11+6

BRANKO KOLUDROVIĆ
Nagrada, »ZS« I/1991.

VI 

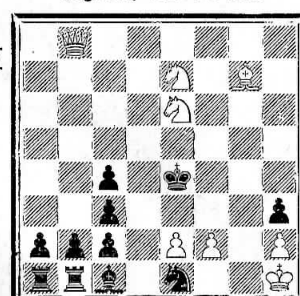
h‡2 2. 1. 1. 1. 4+10

DARKO NESEK
Spec. n. »ZS« I/1991.

VII 

h‡2 2 sol. 7+10
b) —b. Ld1, h‡2 CIRCE

JOSIP VARGA
Nagrada, »ZS« 11. kolo

VIII 

s‡2 8+11

RJEŠENJA PROBLEMA I — VIII: Tema: »Preventivno sjecište u pomoćnom matu u dva poteza.« Sudac: Josip PERNARIĆ. Sudjelovalo je 15 autora s 31 problemom. III. n. B. Marjanović, kao i 1. i 2. p. p. i 1. i 2. pohvala, 3. p. p. Z. Mihajloski, a 3. p. D. Nesek. R—I: I. 1. c6 De1 2. Df6 De4:‡, II. 1. Sd6 Dh4 2. De6 Dg5‡, III. 1. Sgf6 Da1 2. Dg6 De5‡; R—II: I. 1. Tf3 Dd7 2. Sde3 Dd3‡, II. 1. f3 Dg7 2. Sf4 Sg3‡.

Tema III — V: »U direktnom dvopotezu svi bijeli pješaci iz početne pozicije izvode matni potez u jednoj od faza.« (Matna figura promovirana uvodnikom ispunjava uvjet.) Sudac: Darko NESEK. Sudjelovalo je 10 autora s 18 radova. 1. p. p. M. Prikril, 2. p. p. B. Marjanović, 1. p. P. Žuvić, 2. p. Lj. Branković i 3. p. B. Marković. R—III: 1. d3 (2. de4‡) Dc2, c5, cb3, Sc7+, Lf3, ed3, Tg8+, Ld3:, R—IV: 1. La3 (e6‡) c5, b4, Sc5, Tg5, ef3, Lf6, Lh3, Tf3: i R—V: 1. Lc5! Ta3/Tc4, Tb3, Td3, Tce3:, Tge3:, Tf3, Tg~, Th3+, d6, d5, f6, f5.

Tema VI — VII: »U pomoćnom matu u dva poteza u više faza treba prikazati: u osnovnoj poziciji u svim fazama jedna bijela figura je vezana. U rješenju ta bijela figura vuče po liniji vezanja, daje se šah tim potezom i ujedno ta se figura žrtvuje. Žrtva mora biti realizirana. Također u svim fazama mora biti realizirana tematska igra. Preferirat će se problemi s prividnom igrom.« Sudac: Borislav MIKOTA. Sudjelovalo je 11 autora s 29 zadaća. 1. p. p. Ž. Janevski, 2. p. p. B. Đurašević, 1. p. Ž. Janevski. Pohvale bez redosljeda: D. Bencun, D. Nesek, M. Prikril i N. Stolev. R—VI: a) I. 1. Tg2 Df1+ 2. Kf1: Ld3‡, II. 1. Le1 Lf3+ 2. Kf3: De3‡; R—VII: a) I. 1. Ld5 De4+ 2. fe4 Lg4‡, II. 1. Lc6 Dd5+ 2. Kd5: Lb3‡, b) I. 1. Ld5 De4+ 2. fe4 Dg4‡ i II. 1. Lc6 Dd5+ 2. Kd5: Db3‡.

Tema za broj VIII: »U samomatu u dva poteza postoji u početnoj postavi crna polubaterija (direktna ili postrana-indirektna) koja se potpuno otvara u barem dvije vari-

jante i time omogućava matiranje bijelog kralja. Moguća je i prividna igra ili varke, ali to nije obvezatno.« Sudjelovalo je osam autora s 13 problema. 1. p. p. D. Nesek, 2. p. p. M. Prikril, 3. p. p. Ž. Tomić, pohvale: B. Marković i Lj. Branković. R—VIII: 1. . . . Sd3, Le3 2. Sg5+, f3+ Lg5:‡, Sf3:‡; 1. Df8? Lf4!; 1. Dg3 Sd3, Le3 2. De3+, Df3+ »U problemu sa crnim kraljem 'na čistini' postoji prividna igra (nepotpuna), jedna varka i rješenje u kojem su lijepo odvojeni matovi na tri različita odskoka skakačem, a bijela i crna igra se skladno nadopunjuju« — komentar je suca Branka KOLUDROVIĆA.

RJEŠAVAČI IZ BROJA 9/1991.

Maksimalni broj bodova za probleme broj 407—412 iznosio je: 2+(2+1)+3+3+4+4= =18—2 (zbog krivo otisnutog dijagrama broj 407)=17 bodova. Svi rješavači osvojili su po 16 bodova, a tek trojica i +1 za dual:

Vladimir Andrejić — BG, Ljubomir Branković — ZG, Andrej Cirman — LJ +1, Leon Erjavac — OS, Milan Frelih — Tolmin, Dragan Gostić — KA (+9 iz broja 6/1991.), Rade Kažanegra — Sv. Stefan, Dušan Kutin — LJ, Vjekoslav Letoš — SM, Branislav Milosavljević — Zemun, Franjo Mlinar — LJ, ing. Emil Panijan — KA (+9 iz broja 6/1991.), ing. Josip Perković — SA +1, Josip Pernarić — ZG +1, Jozo Pezer — Brčko PS, Zvonimir Podravec — ZG, Miljenko Prusac — ZD, ing. Želimir Rogin — KC, Stipe Sučić — ZG, Milen Špijunović — TU, Živa Tomić — SO, Ottó Tóth — Čoka, Ivan Vodopija — ZG, Josip Vrabec — Ljubija i Predrag Žuvić — ZG.

Nagrade u šahovsko-problemskoj literaturi, po izboru nagrađenih — izdanja »ŠAHOVSKE NAKLADE« — u vrijednosti od 80, 60 i 40 dinara osvojili su:

1. Andrej Cirman — LJ
2. Josip Perković, dipl. ing. — SA
3. Josip Pernarić — ZG

Naknadno iz broja 7/1991: mr Milan Lazarević — Zvečan i Branislav Milosavljević — Zemun, oba po 18+25 bodova, **a iz broja 8/1991:** ing. Pane Atanasovski — Kavadarci, Ivan N. Bender — Ljubinje, Leon Erjavac — OS, mr Milan Lazarević — Zvečan, Branislav Milosavljević — Zemun i Živa Tomić — SO — svi po 15 bodova.

RJEŠENJA IZ BROJA 10/1991.

413 **Ugren:** 1. Dg1:? S~!; **1. Sd3** (2. Sb6:‡) Ta4-b4-c4-d3-e4-f4-g4-h4, Ta6-b5:-b~-c6: Dvopotez s 12 varijanata na obrambene poteze dva crna topa. Crni se u rješenju brani s proizvoljnim potezima jedne ili dvije figure, a u varci s trećom! Da li je to ing. Ugren ostvario obretnika nove dvopotezne teme?

414 **Golubenko:** 1. . . . Sf6:; Se7, Sb6, Sc3 2. Df6:‡, De6‡, d4‡, Sd3‡; 1. De4? Te6!; **1. Dd3!** Sf6, Se7, Sb6, Sc3 Četiri izmijenjena mata između prividne igre i rješenja. Nažalost, varka se ne uklapa u taj sklop.

415 **Simonet:** 1. Sh7? (2. Sf6‡) Lc3:!; **1. Lf1** (2. Da2+ Tc4 3. Lg2‡) Ld2, Lf2 2. Dd2:+, Sh7 Fini uvodnik s tropoteznom prijetnjom. »Rimska tema« i »Black Correction« crnog lovca.

416 **Janevski:** 1. . . . S3f5(S7f5) 2. Se6:‡ (Se4:‡); 1. Le4:?, Le6:? S7f5!, S3f5!; **1. Tb7** (2. b4+ ab4 3. Lb4:‡) Ta8, Tb1 2. Le4:, Le6: Od prividne igre, varki, do uvodnika, prijetnje i realne igre — sve je ostvareno u majstorski skladnom sklopu!! (Rješavačima, koji imaju imalo kompozitorskih afiniteta i ambicija, preporučam da dodatno prostudiraju ovo djelo. Kompozitori će to učiniti i bez moje preporuke!).

417 **Dr Mladenović:** 1. e4+?, b4? Te2:!, Td1!; **1. Sh6** (2. Sg8 3. Sf6‡) Lg2, Lf1 2. e4+, b4 fe4, Sb4: 3. Sc2, cb4 Pošto glavni plan iz varki ne prolazi direktno, to bijeli uvodnikom mijenja prijetnju. Braneći se od nje crni u dvije varijante tvori štetna sjecišta svojim topovima i omogućava bijelom realizaciju glavnog plana u ovom finom višepotezu to vrsnog stvaraoca.

418 **Ljubić:** **1. Le2!** c6 2. Lf1! c4 3. d4 c5 4. d5 Za ovaj peteropotezni prvijenac tek: Bravo Ivane i sretan Vam skorašnji šesnajsti rođendan!

ISPRAVAK!

U broju 11/91. na strani XLII originalni problemi, problem broj 423 umjesto crne dame na polju g4 nalazi se crni kralj. Nadamo se da ćete uvažiti ovu ispravku.

Sf6:+ Sf6: 17. Se4 Se4: 18. Le4: Ld6 19. Lf3 Tac8 20. De2 c5 s jednakim izgledima, A. Kuzmin — Andrianov, Pančevo 1989) 16. Sd6: Dd6: 17. dc5 Dc6 18. Se4 Sc5: 19. Sf6:+ gf6 20. Lf1 e5 21. Tac1 Tac8 22. La3 Se4 s nejasnim izgledima, Bihovski — Smagin, Podolsk 1990.

12. ... b4!? 13. Sa4 c5 14. dc5 Sc5: 15. Sc5: Lc5: 16. Lb5 Ld7 17. Ld7: Sd7: 18. Lb2 Tac8 19. De4 Sb6 20. Tac1 Sd5 21. Tc4

Bijeli je ostvario prednost.

21. ... Sb6 22. Tc2 f5?! 23. Dd3 Ted8 24. De2 Td1:+ 25. Dd1: Td8 26. De2 h6 27. g3 Td7 28. e4! Dd6 29. Kg2 fe4 30. Se5! Td8 31. Dh5 Tf8 32. Sg4 Ld4 33. Sh6:+! gh6 34. Dg6+ Kh8 35. Dh6:+ Kg8 36. Dg6+ Kh8 37. Td2 Tf2:+ 38. Tf2: Lb2: 39. Tf7. Crni predaje.

5) EINGORN — DREEV

Prvenstvo SSSR-a Odesa 1989.

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sc3 Sf6 4. e3 e6 5. Sf3 Sbd7 6. Dc2 Ld6 7. Le2 0—0 8. 0—0 De7 9. e4

Bijeli prvi udara u centru, želeći time na vrijeme onemogućiti pripremu crnog za pješački udar e6—e5.

Ovdje također postoje druge, manje izravne mogućnosti, kao što su na primjer 9. h3 Te8 (Ili 9. ... a6 10. e4 de4 11. Se4: Se4: 12. De4: e5 13. c5 Lc7 14. Lc4 Sf6 15. De2 e4 16. Lg5 Le6 17. Sd2 Tfe8 18. Tfe1 h6 19. Lf6: Df6: 20. Se4: Dd4: s jednakim izgledima, Muse — Sehner, prvenstvo Njemačke 1987) 10. Ld2 dc4 11. Lc4: b5 12. Ld3 a5 remi!, Nogueiras — Pinter, Zagreb 1987.

Moguće je 9. Td1 Te8 (Usporedi dopunsku partiju 4; Na 9. ... dc4 10. Lc4: b5 11. Le2 Lb7 12. e4 e5 13. de5 Le5: 14. Se5: De5: 15. Le3 De7 16. f3 a6 17. a4 Tac8 18. Lf1 Tfd8 19. Se2 Se8 20. Sd4 s prednošću, Mohr — Džandžgava, New York 1990) 10. b3 b6 11. e4 de4 12. Se4: Se4: 13. De4: Lb7 14. Lb2 Ted8 15. Ld3 Sf6 16. Dh4 h6 17. Tab1 La3 18. La1 Lb4 19. Se1 Sd7 20. Dh3 s inicijativom, Smagin — Šerbakov, Podolsk 1990.

9. ... Se4: 10. Se4: de4 11. De4: c5

Slabo je 11. ... f5?! 12. Dc2 e5 13. c5 Lc7 14. Lg5 De8 15. de5 Se5: 16. Tfe1 Sf3:+ 17. Lf3: Le6 18. De2 Ld5 19. Dd3 Le6 20. De3 Ld5 21. Ld5:+ cd5 22. Db3 Dc6 23. Ted1 s jasnom prednošću, Garcia Palermo — Novikov, Camaguey 1987.

Nejasno je 11. ... e5 12. Lg5 De8 (Slabo je 12. ... De6 13. c5 Lc7 14. Ld3 Dg6 15. Dg6:! hg6 16. Tfe1 ed4 17. Le7 Te8 18. Lc4! Se5?! 19. Se5: Le5: 20. Te5: Le6 21. Le6: fe6 22. Ld6 crni predaje, Farago — Sehner, Budimpešta 1991) 13. c5 Lc7 14. Dh4 e4 15. Sd2 remi!, Dreev — Dohojan, Vilnus 1988.

12. Lg5 Sf6 13. Dh4 h6 14. Lf6: Df6: 15. Df6: gf6 16. Tad1 b6 17. dc5 Lc5: 18. Sd4 Ld7 19. b4 Le7

Na 19. ... Lb4:? 20. Sc2.

20. b5 Tfd8 21. Td3!? Tac8 22. Tfd1 Le8 23. Sc6 Lc6: 24. Td8:+. Remi.

6) KARPOV — KASPAROV

Linares 1991.

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 c6 5. e3 Sbd7 6. Dc2 Ld6 7. Le2 0—0 8. 0—0 e5 9. cd5 cd5

Inferirno je 9. ... Sd5: 10. Td1 Sc3: 11. bc3 De7 12. e4 b6 13. Lg5 f6 14. Le3 Lb7 15. a4 Tae8 16. a5 s jakom incijativom, Farago — Rodgaard, Kopenhagen 1989.

10. de5

Alternativa je 10. Sb5 Lb8 11. de5 Se5: 12. Ld2 (Prilično je sporo 12. b3 Sfg4 13. Sbd4 Dd6 14. g3 a6 15. Se5: De5: 16. La3 Te8 17. Tad1 Dh5 18. Lg4: Lg4: 19. f3 Lh3 20. Tfe1 La7 s protuigrom, Popčev — Bönsch, Polanica Zdroj 1987) 12. ... Lg4 (Moguće je 12. ... Se4 /Ili 12. ... a6 13. Sbd4 Te8 14. Lc3 Se4 15. Tad1 Dd6 16. Se5: remi, Miles — Adianto, San Francisco 1987/ 13. Tad1 /Na 13. Le1 Db6 14. Sbd4

Dh6 15. Lb4 Te8 16. Se5: Le5: 17. Sf3 Lb8 18. Da4 Td8 19. Le7 Ld7 20. Dd4 Te8 s jednakom igrom, Adorjan — Müller, Balassagyarmat 1990, ili 14. Se5: Le5: 15. Td1 Lf5 16. Db3 Le6 17. Sd4 Db3: 18. ab3 Tfc8 19. f3 Sd6 20. Lc3 s izvjesnom inicijativom u konačnici, A. Rodriguez — Alonso, prvenstvo Kube 1988/ 13. ... Lg4! 14. Sbd4 Df6 15. Db3 Dh6 16. Se5: Le5: 17. f4 Ld4: 18. Lg4: Lb6 19. Lc1 Tfe8 20. Lf3 Tac8 21. Td5: Dc6 22. Td3 Dc2! 23. Le4: Te4: 24. Ld2 Db3: 25. ab3 h6 s dovoljnom kompenzacijom za privremeno žrtvovanog pješaka, Browne — Z. Polgar, San Francisco 1991) 13. Sbd4 Se4 (Ili 13. ... De7 14. Lc3 Tc8 15. Db3 Ld6 16. Tfc1 Sc4 17. Sb5 Lc5 18. Ld4 Se4 19. Lc5: remi, Miles — Nogueiras, Zagreb 1987) 14. Lb4 Te8 15. Tad1 Db6 16. Se5: Le2: 17. Se2: Le5: 18. Lc3 Dc7 19. h3 Dc4 remi, Karpov — Korčnoj, Amsterdam 1991.

10. ... Se5: 11. Td1 Sf3:+

To je preciznije od 11. ... Dc7 12. h3 a6 (Ili 12. ... Sf3:+ 13. Lf3: Lh2+ 14. Kf1 Le5 15. Ld2 Le6 16. Tac1 a6 17. Le1 Tfd8 18. Se2 Db6 19. Lc3 Tac8 20. Db3 Db3: s približno jednakom konačnicom, Horvath — Kallai, Siofok 1990) 13. Ld2 De7?! 14. Le1 Le6 15. Sd4 Lb8 16. e4! s inicijativom, Eingorn — Torre, Zagreb 1987.

Ili 11. ... Le6 12. Ld2 (Na 12. e4 Tc8 13. ed5 Ld5: 14. Se5: Le5: 15. Lg5 Da5 16. Lf6: gf6 17. Ld3 Lc3: 18. bc3 Dc3: 19. De2 De5 20. De5: fe5 21. Lh7:+ Kh7: 22. Td5: f6 s izgledima na remi, Panno — Milos, Santiago 1989) 12. ... Sf3:+ 13. Lf3: Dc7 14. g3 Le5 15. Le1 Tfd8 16. De2 a6 17. Tac1 Tac8 18. a3 Db8 19. Sa4 Tc1: 20. Tc1: Se4 21. Dd3 remi, Panno — Barbero, Buenos Aires 1991.

12. Lf3: Dc7! 13. h3

Na 13. g3 Le5 14. Ld5: Sd5: 15. Td5: Le6 s jednakim izgledima.

13. ... Lh2+ 14. Kh1 Le5 15. Ld2 Le6 16. Dd3 Dd7 17. Le1 Tfd8 18. Kg1 Tac8 19. Tac1 d4 20. ed4 Ld4: 21. De2 h6 22. b3 a6 23. Tc2 b5! 24. Tcd2 Da7 25. Se4 Se4: 26. De4: Lb6 27. Td8:+ Td8: 28. Td8:+ Ld8: 29. Lc3 Dc5 30. De5 De5: 31. Le5: a5 32. Le4 f6. Remi.

7) ADORJAN — PIKET
Novi Sad 1990.

1. d4 d5 2. c4 c6 3. e3 Sf6 4. Sc3 e6 5. Sf3 Sbd7 6. Dc2 Ld6 7. Le2 0—0 8. 0—0 dc4 9. Lc4: b5

Crni insistira na svom nastupu na daminom krilu, slično kao u Meranskoj obrani, usprkos drukčijim okolnostima.

10. Le2

Manje je jasno 10. Lb3 Lb7 11. e4 c5! 12. Sb5:?! Le4: 13. De2?! Lf3:! 14. gf3 Lb8 15. f4 a6 16. Df3 Lf4: 17. Lf4: ab5 18. Ld6 cd4 19. Lf8: Df8: 20. Tac1 Td8! 21. Tc7 Sc5 s boljom igrom crnog, Korčnoj — Tukmakov, Reggio Emilia 1987/88.

Ili 10. Ld3 Lb7 (Na 10. ... Dc7 11. e4 e5 12. Se2 ed4 13. Sed4: Lb7 14. Sf5 c5 15. Dd2 Le5 16. Dg5 Se4: 17. Dg4 g6 18. Le4: Sf6 19. Dg5 Se4: 20. Se7+ Kg7 21. De5:+ De5: 22. Se5: Tfe8 23. S5c6 s odlučujućom materijalnom prednošću, Horvath — Smagin, Novy Smokovec 1990) 11. e4 e5 12. de5 Se5: 13. Se5: Le5: 14. h3 Te8 15. Le3 De7 16. Tae1 a6 17. Se2 c5 18. Lc5: Dc7 19. Ld4 remi, Portisch — Tukmakov, Reggio Emilia 1987/88.

10. ... Lb7

Manje je dosljedno 10. ... Te8 11. Td1 (Preuranjeno je 11. e4 e5 12. Td1 Dc7 13. Lg5 ed4 14. Td4: b4 s jakom protuigrom, Tabatadze — Širov, Frunze 1989) 11. ... Dc7 12. Se4 Se4: 13. De4: e5 14. de5 Se5: 15. Sg5 f5 16. Dd4 Le7 17. Sf3 Sf7 18. Dc3 a6 19. a4 b4 20. Dc2 c5 21. b3 Tb8 22. Lb2 Tb6 23. Lc4 s nadmoćnom igrom, Brenninkmeijer — Širov, Ter Apel 1991.

Ili 10. ... Dc7 11. Ld2 (Gubitak vremena je 11. h3 Te8 12. Ld2 Lb7 13. Tac1 Tac8 14. Db3 Db8 15. Tfd1 a6 16. a3 c5 s aktivnom igrom, Ostrowski — Novikov, Poznan 1987) 11. ... Te8 12. Tac1 Db8 13. Se4 Se4: 14. De4: Lb7 15. Dh4 h6 16. Tfd1 a5 17. Le1 Dd8 18. Dd8: Ted8: 19. Sd2 a4 20. Lf3 Ta6 21. Se4 Le7 22. a3 Ta7 23. Lb4 Lb4: 24. ab4 Sb6 25. Sc5 s nadmoćnom konačnicom, Karpov — Van der Wiel, Tilburg 1988.

Ili 10. ... De7 11. b3 Lb7 12. Lb2 a6 13. e4 e5 14. de5 Se5: 15. Sd4 Tfe8 16. Sf5 Dc7 17. f4 Seg4 18. Lg4: Sg4: 19. 19. h3 Db6+ 20. Kh1 Se3 21. Df2 Lc5 22. b4 Ld4 23. Sd4: Sf1: 24. Tf1: s jasnom materijalnom prednošću, Bischoff — Dgebuadze, Groningen 1990.

11. Td1

Manje je efikasno 11. Ld2 a6 12. Se4 (Ili 12. e4 e5 13. de5 Se5: 14. Se5: Le5: 15. f4 Ld4+ 16. Kh1 b4 s jednakim izgledima, Douven — Piket, prvenstvo Nizozemske 1990) 12. ... Se4: 13. De4: Tb8! (Na 13. ... De7 14. Tfd1 e5 15. Dh4 ed4 16. De7: Le7: 17. Sd4: g6 18. La5 Lf6 19. Tac1 Tac8 20. Lg4 s jasnom prednošću, H. Olafsson — O'Donnel, Solun 1988) 14. Dh4 Dh4: 15. Sh4: c5 remi, Portisch — Ivančuk, Linares 1989.

Ili 11. e4 e5 12. de5 (Moguće je 12. Lg5 h6 13. Lh4 ed4 14. Sd4: Dc7 15. Lg3 Lg3: 16. hg3 a6 17. Sf5 De5 18. Tad1 Tad8 19. Sd6 s inicijativom, Pliester — Van de Oudeweetering, Dieren 1988; Ili 12. Td1 Dc7 13. h3 Tfe8 14. de5 Se5: 15. Sd4 Sed7 16. Lf3 b4 17. Sa4 Se5 18. Le2 Sg6 s protušansama, Kosić — Piket, Adelaide 1988) 12. ... Se5: 13. Se5: Le5: 14. Le3 De7 15. Lf3 Tfe8 16. Tfe1 a6 17. Tad1 Tad8 18. Td8: Td8: 19. h3 h6 20. Se2 Db4 21. Tb1 c5 22. Lc5: Le4: 23. Lb4: Lc2: 24. Tc1 Le4 25. Le4: Se4: 26. b3 remi, Milos — Nogueiras, Havana 1988.

Ili 11. a3 a6 12. Td1 c5 13. dc5 Sc5: 14. b4 Sce4 15. Se4: Se4: 16. Lb2 Tc8 s dobrom igrom, Halifman — Tukmakov, Sverdlovsk 1987.

Ili 11. b3 e5 12. Lb2 Te8 13. de5 Se5: 14. Tad1 Dc7 15. Sg5 Sg6 16. g3 Le5 17. Lf3 De7 18. Lg2 Dc5 s dobrom igrom, Bischoff — Lobron, Hamburg 1991.

11. ... Dc7

Inferiorno je 11. ... De7 12. e4 e5 13. de5 Se5: 14. Sd4 Lc5 15. Sf5 Dc7 16. Le3 Le3: 17. Se3: Db6 18. Td6 s pritiskom, Cvitan — Pančenko, Moskva 1989.

12. e4

Moguće je 12. a3 a6 13. b4 a5 14. Tb1 ab4 15. ab4 Sd5 16. e4 Sb4: 17. Db3 Sa6 18. Lb5: Tab8 19. Lc4 La8 20. Da2 Tb1: 21. Db1: Tb8 22. Dc2 Sb4 23. De2 s nejasnom igrom, Vižmanavin — Mihaljčišin, Lavov 1990.

Ili 12. Se4 Se4: 13. De4: Tae8! 14. a4 e5 15. h3 c5 16. Dc2 s nejasnim izgledima, Gurevič — Thorhallsson, Reykjavik 1988.

Ili 12. Ld2 Tac8 (Na 12. ... e5 13. Tac1 a6 14. b4 Tfe8 15. h3 Tad8 16. a3 Db8 17. Ld3 h6 18. Sh4 ed4 19. ed4 Sf8 20. Sf5 s inicijativom, Lukacs — Sherzer, Budimpešta 1990) 13. b4 Tfe8 14. a3 a6 15. Ld3 h6 16. Se4 Se4: 17. Le4: e5 18. Lh7+ Kh8 19. Lf5 ed4 20. ed4 Tcd8 21. Dc1 Kg8 22. Ta2 s izvjesnom inicijativom, L. Hansen — Haugli, Kopenhagen 1989.

12. ... e5 13. de5 Se5: 14. Sd4 Sed7

Nejasno je 14. ... b4 15. Sf5 Lc5 16. Sa4 Lf2:+!? 17. Kf2: Seg4+ 18. Lg4: Sg4:+ 19. Kf3 Sh2:+ 20. Kf2 Sg4+ 21. Ke1 Dh2, Kir. Georgiev — Dreev, Manila 1990, i bijeli je propustio najbolji potez 22. De2!.

Ili 14. ... Lc5 15. h3 Tfe8 16. Le3 a6 17. Tac1 Lb6 18. b4 Tac8 s obostranim izgledima, Horvath — O'Donnel, Siofok 1990.

Ili 14. ... Sg6 15. g3 Tfe8 16. Lf3 Tad8 17. Sf5 Lc5 18. Le3 Le3: 19. Se3: a6 20. Lg2 Db6 s obostranim izgledima, Brenninkmeijer — Kuijf, Eindhoven 1991.

15. g3 b4!? 16. Sa4 Tfe8 17. Sf5 Lf8 18. Lf4 Da5 19. f3 Sb6 20. Sb6: ab6 21. Sd6 Ld6: 22. Td6: c5 23. a4!

Uspostavlja kontrolu po bijelim poljima na krajnje osjetljivom daminom krilu.

23. ... La6 24. La6: Da6: 25. b3 Ted8 26. Tad1 Td6: 27. Td6: Se8 28. Td5 h6 29. Dd3! Dd3: 30. Td3: g5 31. Le3 f6?! 32. Td7 c4 33. Td4!

Pokušaj protuigre crnog završit će gubitkom pješaka.

33. ... cb3 34. Tb4: b2 35. Tb6: Ta4: 36. Tb2: g4?!

Uzaludan pokušaj pojednostavljenja igre.

37. fg4 Te4: 38. Lf4! Sg7 39. Tb6 Se6 40. Lh6: Kf7 41. h3 Sd4 42. Kf1 Kg6 43. Ld2 Kf7 44. Lc3 Se6 45. Kf2 Tc4 46. Lb2 Te4 47. Lc1 Tc4 48. Le3 Tc2+ 49. Kf3 Tc3 50. Tb7+ Kg8

Na 50. ... Kg6 51. h4.

51. Ke4 Ta3 52. h4 Sg7 53. Lf4 Ta4+ 54. Kd5 f5 55. gf5 Sf5: 56. Ke5 Sg7 57. g4 Ta5+ 58. Ke4 Se6 59. Tb4 Kf7 60. Le3 Kf6 61. Ld4+ Kg6. Crni predaje.

8) C. HANSEN — VAN DER WIEL
Wijk aan Zee 1988.

1. c4 c6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6 4. e3 e6 5. Sf3 Sbd7 6. Dc2 Ld6 7. Le2 dc4 8. Lc4: 0—0 9. 0—0 e5 10. Lb3

Zanimljiv je sličan nastavak kao u glavnoj partiji 10. a3 ed4 11. ed4 Sb6 12. La2 Lg4 13. Se5 Dc8 14. Te1 Lf5 15. Dd1 Sbd5 16. Df3 Sc3: 17. bc3 Sg4 18. Lf4 Se5: 19. Le5: Le5: 20. Te5: s pritiskom, Šer — Maciejewski, Belgorod 1991.

Na 10. de5 Se5: 11. Se5: Le5: 12. h3 De7 13. Ld3 Ld7 14. Ld2 c5 15. Se4 Se4: 16. Le4: g6 17. Tac1 Tac8 18. b3 Lc6 s jednakom igrom, Tabatadze — Klebel, Baden Baden 1990.

Često igran nastavak je 10. h3 a5! (Moguće je 10. ... h6 11. Td1 ed4 /Na 11. ... De7 12. Sh4 Sb6 13. Sg6 Dc7 14. de5 Le5: 15. Se5: Dc5: 16. Ld3 Le6 17. e4 Tad8 18. Le3 Dh5 19. Se2 s prednošću, Mohr — Gabriel, Baden Baden 1990/ 12. Sd4: Sb6 13. Lf1 De7 14. e4 Te8 15. Te1 Ld7 16. Ld2 Le5 17. Le3 c5 18. Sf5 Lf5: 19. ef5 Lc3: 20. Dc3: De5 sa solidnom igrom, Barlov — Klebel, Baden Baden 1991; Ili 10. ... ed4 11. ed4 Sb6 /Ne 11. ... h6? 12. Lh6: gh6 13. Dg6+ Kh8 14. Dh6:+ Sh7 15. Dd6:, Browne — Pupols, SAD 1987/ 12. Lb3 Sbd5 13. Lg5 Sc7 /Na 13. ... Le7?! 14. Lf6:! Sf6: 15. Tfe1 Lb4 16. Te2 Dd6 17. Tae1 Ld7 18. Te5! Tae8 19. T1e3 s jakim pritiskom, Džandžgava — Pančenko, Lavov 1987; Ili 13. ... Le6 14. Tae1 Sb4 15. Dd1 Lb3: 16. Db3: Tb8 17. Se5 s inicijativom, Bonnin — Weldon, New York 1989/ 14. Tad1 Le6 15. Tfe1 Lb3: 16. Db3: Tb8 17. Se5 Le7 18. d5 cd5 19. Lf6: Lf6: 20. Sd5: Sd5: 21. Td5: De8 22. Te3 Le5: 23. Tde5: Dc6 24. Te7 a6 25. Tf3 Dg6 i crni se oslobodio poteškoća, Stangl — Renet, Dortmund 1991; Ili 10. ... Dc7 11. Ld2 b5 12. Ld3 ed4 13. ed4 Lb7 14. Tac1 a6 15. Se4 Se4: 16. Le4: Sf6 17. Lc6: Tac8 18. d5 Sd5: 19. Lb7: Db7: remi, Eingorn — Jusupov, prvenstvo SSSR-a, Minsk 1987; Na 10. ... De7 11. Lb3 /Ili 11. Ld2 h6 12. Lb3 Te8 13. de5 Se5: 14. Sd4 c5 15. Sf5 Lf5: 16. Df5: c4 17. La4 Ted8 18. Se4 Se4: 19. De4: Sd3 20. De7: Le7: s jednakim izgledima, Flear — Geenen, Ostende 1987; Ili 11. ... e4 12. Sg5 Sb6 13. Lb3 Lf5 14. f3 Tae8 15. fe4 Lg6 16. Dd1 h6 s dovoljnom protuigrom, Wojtkiewicz — Arahamia, Bern 1991/ 11. ... h6 12. Sh4 Dd8 13. Sf5 /Na 13. Td1 ed4 14. Td4: Le5 15. Td1 Sd5 sa solidnom igrom, Portisch — Allan, Szirak 1987/ 13. ... Lc7 14. Td1 De8 15. Sb5 Dd8 16. Sc7: Dc7: 17. d5 Sb6 18. dc6 Lf5: 19. Df5: bc6 20. e4 s jasnom prednošću, Bihovski — Oltean, Berlin 1990) 11. a4 De7 12. Ld2 e4 13. Sg5 Sb6 14. Lb3 Sbd5 15. Sge4: Se4: 16. Se4: Lf5 17. f3 Tfe8 18. Tac1 Le4: 19. fe4 De4: 20. De4: Te4: 21. Ld5: cd5 s boljom

igrom, Dlugy — Kamski, New York 1989.

10. ... h6

Moguće je 10. ... Dc7 11. h3 (Ili 11. Ld2 a6 12. Tac1 b5 13. de5 Se5: 14. Se5: Le5: 15. f4 Ld6 16. e4 Sg4 17. Sd1 c5 18. Ld5 Ta7 19. Se3 c4 20. Sg4: Lg4: s približno jednakim šansama, H. Olafsson — Lukov, Solun 1988) 11. ... b5 (Na 11. ... a6 12. Ld2 c5 13. dc5 Sc5: 14. Sd5 Sd5: 15. Ld5: De7 16. Lb4 Td8 17. Tfd1 Se6 18. Ld6: Td6: 19. Se5: s inicijativom, Eingorn — Sigfusson, Reykjavik 1989) 12. Sg5! Lb7 13. Td1 Tad8! 14. a4 a6 15. Sce4 Se4: 16. Se4: Le7 17. ab5 ab5 s nešto inferiornijom pozicijom, Rohde — Šabalov, Philadelphia 1990.

Na 10. ... De7 11. Ld2 (Manje je efikasno 11. h3 Lc7 12. Ld2 h6 13. Sh4 ed4 14. ed4 Dd6 15. Sf3 Sb6 16. Tfe1 Sbd5 17. Tac1 Le6 18. Sa4 Tad8 19. Sc5 Lc8 20. a3 Sf4 s obostranim šansama, Dreev — Wessman, Reykjavik 1990, ili 11. ... a6 12. Te1 c5 13. de5 Se5: 14. Se5: Le5: 15. e4 Le6 16. Le6: De6: s približno jednakim izgledima, Nikčević — Lazić, prvenstvo Jugoslavije u Kladovu 1991) 11. ... e4 12. Sg5! Lh2:+ 13. Kh2: Sg4+ 14. Kg1 Dg5: 15. De4: Sdf6 16. Df4 Df4: 17. ef4 s boljom konačnicom, Polugajevski — Pinter, Zagreb 1987.

11. h3 Te8 12. de5

Na 12. Ld2 Lb8 13. de5 Se5: 14. Se5: Te5: 15. f4 Lf5 16. Dd1 Te7 17. g4 Td7 18. gf5 Td2: s protušansama, De Boer — Kuijf, Amsterdam 1987.

Ili 12. Td1 e4 13. Sd2 De7 14. f3 ef3 15. Sf3: Sb6 16. Df2 Le6 17. Lc2 Ld5 18. Sh4 Se4 19. Se4: Le4: 20. Sf5 Df6 21. Tf1 Tad8 22. Lb3 Lb8 23. Ld2 Sd5 sa zadovoljavajućom igrom, Legki — Klebel, Bad Wörishofen 1990.

12. ... Se5: 13. Sd4 c5 14. Sf5?!

Jače je bilo 14. Sdb5 Lb8 (Na 14. ... c4 15. Td1! cb3 16. ab3 Te6 17. f4) 15. Td1 Da5! s obostranim šansama.

14. ... c4 15. La4 Lf5: 16. Df5: Dc8! 17. Dc2!?

Solidnije je bilo 17. Dc8: s jednakim izgledima.

17. ... Td8 18. b3 cb3?!

Crni propušta bolju šansu s 18. ... Sf3+ 19. gf3 Dh3: 20. f4 Tac8! s opasnom inicijativom.

19. Lb3: Sf3+ 20. gf3 Dh3: 21. f4 Dg4+?

Opet je 21. ... Tac8! davalo šanse za igru na pobjedu.

22. Kh2 Dh4+ 23. Kg2 Dg4+ 24. Kh2 Dh4+. Remi.

TARRASCH (V)

Primjeri, dakle, pokazuju da nije dovoljno na osnovu broja izmijenjenih centralnih pješaka i otvorenih linija ocijeniti koliko je pozicija otvorena, nego treba također uočiti koliko je narušena ravnoteža. Ta su dva kriterija neophodna da se odredi karakter borbe.

Slijedeća Tarrascheva partija je primjer otvorene igre s jako narušenom ravnotežom.

SPIELMANN — TARRASCH
Falkbeerov protugambit
(Moravska Ostrava 1923)

1. e4 e5 2. f4 d5 3. ed5 e4 4. d3 Sf6 5. de4

Keresov potez 5. Sd2 vodi poslije 5. ... ed3 6. Ld3: Sd5: ili Dd5: do jednake igre. Na Retijev potez 5. De2 za crnog je možda najizgledniji 5. ... Lg4. U slučaju 6. De3

opasno je za bijelog 6. ... Lb4+ 7. c3 (7. Ld2 0—0 8. Lb4: Sd5: 9. Dc5 Te8 10. Lc3 — ne 10. Kd2? Sa6 — 10. ... Sa6 11. Df2 ed3+ 12. Kd2 dc2 13. Kc2: Se3+ i dobiva) 0—0!, dok poslije prirodnijeg 6. Sf3 crni može žrtvovati pješaka za napad: 6. ... Dd5: 7. Sbd2 Sc6! 8. de4 Dh5 9. e5 Sd5 10. Sb3 0—0—0 s neizvjesnom igrom. Sve se to može naći u »Enciklopediji«.

5. ... Se4: 6. Sf3

Ovdje se mogu još spomenuti nastavci 6. De2 Dd5: 7. Sd2 f5, te 6. Le3 Dh4+ 7. g3 Sg3: 8. Sf3! De7 9. hg3 De3:+, koji vode do približno jednake igre.

6. ... Lc5 7. De2 Lf5!

Tarrascheva teoretska novost, primijenjena prvi put u ovoj partiji.

8. g4?

Kako ova partija pokazuje, crni sad dolazi do napada protiv kojeg je teško naći obranu. Danas se smatra ispravnim 8. Sc3 De7 (nije dobro 8. ... 0—0 9. Se4: Te8 10. Se5 Le4: 11. De4: f6 zbog 12. d6! Dd6: 13. Le3! Le3: 14. Dc4+) 9. Le3, i bijeli ima bolje izglede u nastavcima 9. ... Le3: 10. De3: Sc3: 11. De7:+ Ke7: 12. bc3 i 9. ... Sc3: 10. Lc5: Se2: 11. Le7: Sf4: 12. La3.

8. ... 0—0! 9. gf5 Te8 10. Lg2

Prema komentarima u literaturi bijeli nije nakon 8. g4 imao ni jednu šansu da spasi partiju. Rečeno je da 10. Dg2 ne pomaže, jer crni ne daje otkriveni šah, nego igra 10. ... Dd5: 11. Le2 Sc6 ili 11. ... Df5: s daljnjom mobilizacijom protiv bijelog kralja u središtu. Ali bijeli poslije 10. ... Dd5: može igrati 11. Se5 prijeteći 12. Lc4 ili Ld3. Pokušaj 11. ... Lf2+ 12. Ke2 Sc6 13. Sc3 Sd4+ 14. Kd1 ili čak 14. Kd3 stvara crnom samo brige oko visećih figura.

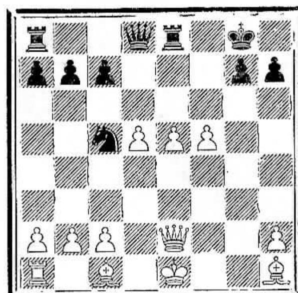
Kritičan je međutim nakon 11. Se5 Lf2+ 12. Ke2 nastavak 12. ... Te5:! (ideja velemajstora Kovačevića) 13. fe5 De5:. Za žrtvovanog topa crni ima opasan napad. Naravno, nije lako doći do konačnog zaključka o toj poziciji.

Može se još spomenuti da 10. ... Sg3+ 11. Kd1 Sh1: 12. Dh1: Dd5:+ 13. Ld3 Sc6 14. Sc3 ostavlja bijelom materijalnu prednost i dosta sigurnu poziciju, dok 10. ... Sf2+ daje možda nešto više izgleda, npr. 11. Le2 (11. Se5 Sh1: uz f6) Sh1: 12. f6 g6 13. Dh1: Dd5:. Bijeli ima malu materijalnu prednost ali mu je teško da uvede topa u igru a i pješak f4 je slab.

10. ... Sf2 11. Se5 Sh1: 12. Lh1: Sd7!

Slabo je 12. ... f6? 13. d6! cd6 14. Ld5+ Kf8 15. Dh5. Sada prijeti 13. ... f6 a ne vidi se obrana; ako 13. Dc4 onda Dh4+ i Te5:.

13. Sc3 f6 14. Se4 fe5 15. Sc5: Sc5: 16. fe5



16. ... Dh4+ 17. Kf1 Tf8

Zbog izloženosti kralja i zaostalosti u razvoju bijeli ne može sačuvati svoju pješačku falangu. Slijedeće varijante potiču od Spielmanna:

a) 18. f6 Tae8 19. e6 Tf6:+;

b) 18. Df3 Dc4+ 19. Kg1 Dc2:;

c) 18. e6 Tf5:+ 19. Kg1 Taf8 20. Le3 Se4.

18. Kg1 Dd4+ 19. Le3 De5: 20. Te1 Sd7 21. Dc4 Kh8 22. Le4 Tae8 23. Ld4 Df4 24. Te2 Sf6 25. Lf6: gf6 26. h3 Tg8+. Bijeli predaje.

Iz ranije rečenog slijedi da postoje četiri vrste pozicija: otvorene i uravnotežene, otvorene s narušenom ravnotežom, zatvorene i uravnotežene te zatvorene s narušenom ravnotežom. To su opet samo krajnosti, a stvarne pozicije su između njih. Ova podjela može biti polazna točka na putu do novih saznanja.

Karakter svake pozicije ne ostaje u toku igre isti, nego se, naravno, mijenja. Zbog izmjena do kojih tokom igre dolazi pozicija postaje sve otvorenija.

Od osnovne važnosti je saznanje da se ravnoteža narušava tim lakše što je pozicija otvorenija. To se nekad može postići jednim potezom, prebacivanjem jedne figure.

U zatvorenim pozicijama ravnoteža se narušava sporije; nastojanje je jedne strane da naruši ravnotežu druga strana može usporiti i otežati.

U praktičnoj igri karakter pozicije često ne odgovara jednoj strani. Na primjer strana koja ima slabije razvijene ili loše postavljene figure želi zadržati igru zatvorenom, dok protivnik nastoji izmjenama pješaka, pješačkim prodorima ili možda žrtvom otvoriti poziciju. Za razbijanje struktura koje čine poziciju zatvorenom (npr. za potkopavanje uporišta u centru) potrebno je angažirati snage i trošiti vrijeme.

U zatvorenim pozicijama zbog toga karakter pozicije ostaje neko vrijeme nepromijenjen. Za to vrijeme obje strane bore se za ostvarenje nekog cilja, ili se jedna strana bori da dostigne svoj cilj a druga da to osujeti. Kad ta borba dostigne vrhunac, dolazi do krize, koja se ponekad dramatično završava prijelazom u novu fazu borbe.

O tim prijelazima malo se govori u šahovskoj lteraturi. Jedan od problema je u tome što prednosti neke pozicije do prijelaza neće više biti prednosti nakon prijelaza. Jednostavni primjer imamo kad nakon izmjene dama izloženi položaj kralja više nije opasnost, nego može biti i prednost.

Uz gornju podjelu treba dodati da u ranoj fazi igre postoje pozicije neodređenog karaktera, u kojima tek predstoje promjene i definitivno oblikovanje pješačke strukture (npr. u Sicilijanci, Daminoj indijci ili Talijanskoj partiji s c3 i d3). Prema tome prijelaz u zatvorene ili otvorene pozicije tek treba da se dogodi.

Igra se u takvim pozicijama odvija slično kao u zatvorenim, ali zbog stalne mogućnosti prijelaza u otvorenu igru figure moraju biti tako raspoređene da u tom slučaju mogu što brže zauzeti optimalne položaje.

Kasnije ćemo na osnovu ovog pregleda odrediti pozicije kakve pretežno susrećemo u Tarraschevim partijama; pokazat će se da je to od osnovne važnosti za razumijevanje Tarrascheva šaha.

Tarraschev stil bio je raznovrstan. Najbolje se snalazio u otvorenoj igri, ali je često provodio metodične pozicione planove u zatvorenim pozicijama sa stalnim elementima. Bio je majstor napada, ali je u mnogim partijama pokazao veliku vještinu u provedbi obrambenih planova, koji su kod njega uvijek povezani s protuigrom ili protunapadom. O tome nam govore slijedeće dvije partije. Posebno je značajna druga, jer iz nje vidimo da je Tarrasch akceptirao Steinitzov princip ekonomičnosti obrane.

RIEMANN — TARRASCH

Francuska
(Hamburg 1885)

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Le7 5. Lf6: Lf6: 6. Sf3 0—0 7. e5 Le7 8. Ld3 f6

Solidnije je 8. ... c5.

9. Se2 c5 10. c3 fe5 11. de5

Bolje je 11. Se5: Ld6 12. f4.

11. ... Sc6 12. Sg3 Ld7 13. Db1? Dc7!

Za h-pješaka dobiva crni sada važnijeg pješaka u centru, a napad bijelog neće biti opasan.

Ovaj ulazak skakača odlučuje; npr. na 30. Kf1 dobiva Sd3 31. Dc4: Le2:+ 32. Ke2: Dg3: 33. Ld3: Df2+ 34. Kd1 Le3.

30. Tf1 Sd3+ 31. Ld3: cd3 32. g4

Na 32. Sd4 Tarrasch je pokazao e5 33. Se6 Dg3:+ 34. Dg3: d2 mat.

32. ... de2 33. gh5 ef1D+ 34. Kf1: Td3!

Poslije 34. ... Dg1+? 35. Ke2 Db1: 36. Dh6+ Kg8 37. Dg6+ Kf8 38. Df6:+ Ke8 39. Dg6+! bijeli bi, kako Tarrasch navodi, imao remi jer crni kralj ne može na e7 zbog 40. f6+ ni na d7 zbog 40. fe6+. Kovačević međutim navodi jednostavno 34. ... e5 35. Dh2 Dg4 s dobitkom.

35. Db8+ Dg8 36. Tb7: Td8 37. Dh2 Dg4. Bijeli predaje.

TARRASCH — LEONHARDT

Damin gambit

(Ostende 1905)

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Le7 5. Sf3 0—0 6. e3 Se4

Laskerov oteretni sistem obično se igra nakon 6. ... h6 7. Lh4. U varijanti koju izabire bijeli u ovoj partiji propuštanje poteza h6 nema većeg značenja.

7. Le7: De7: 8. cd5 Sc3: 9. bc3 ed5 10. Db3 Td8

Ovdje je pitanje da li je bolje 10. ... c6, 10. ... Dd6 ili odigrani potez. Prvi od tih poteza je pasivniji, ali se njime izbjegavaju trajnije pozicione obaveze.

11. c4 dc4

U knjigama piše da su druge mogućnosti (11. ... Sc6 i 11. ... Le6) slabije.

12. Lc4: Sc6 13. Dc3 Lg4 14. 0—0

Zbog kralja ne e1 bijeli ne može na dobar način izbjeći udvajanje pješaka.

14. ... Td6

Nakon 14. ... Lf3: 15. gf3 Df6 16. Le2 Td7 17. Kh1 Se7 18. Tg1 Sd5 19. Db3 c6 20. f4 bijeli može udvojiti topove na g-liniji, a može iskoristiti poluotvorene linije na daminu krilu i možda peti red. Jači je u centru i lovac mu je jači od crnog skakača. Zbog toga je crna pozicija, iako čvrsta, pasivna i bez mogućnosti protuigre.

15. Sd2! Te8

Crni je mogao pokušati da putem 15. ... Tad8 oteža nastup bijelog u centru s e4.

16. Tfc1

S 16. Tfe1 bijeli je mogao brže doći do nastupa u centru.

16. ... Th6

Opreznije je bilo 16. ... Sb8 17. Ld3 c6.

17. Sf1 Sd8

Možda je opet bolje 17. ... Sb8 premda nakon 18. Ld3 c6 19. Tab1 bijeli ima pritisak na daminu krilu i ekonomičnu obranu na kraljevom. Sad će crni skakač biti izvan igre.

18. d5! Dg5

Ako 18. ... c6 onda 19. e4.

19. Dd4

Ovaj potez dovodi bijelog začuđujuće brzo do pobjede, ali samo zato što se crni baca u samoubilački napad. Inače je cilj poteza 19. Dd4 nejasan (nejasno je, doduše, i ima li bijeli nešto bolje; možda 19. Te1) i to bi se pokazalo da je crni odigrao 19. ... b6. Ideja se vidi u nastavku 20. Lb5 c5 21. dc6 Lf3 22. Sg3 Lc6: s jednakom igrom.

Ako 20. Df4 onda Df4: 21. ef4 c5, dok na 20. Sg3 c5 21. Dc3 Sb7 22. Da3 crni može između ostalog igrati 22. ... Sd6 23. Da7: Te3:. Ako bijeli ovdje nema nikakve prednosti, onda je 16. Tfe1 bio bitno bolji potez od 16. Tfc1. S topom na e1 bijeli bi sad imao 19. e4, a i 19. Dd4 bi imalo više snage nego u partiji.

19. ... Lf3 20. Sg3 Te4 21. Dd3 Teh4

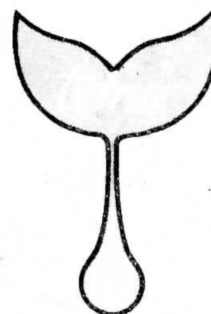
Sad nije dobro 22. gf3 Th2: 23. Kf1 Tf2:+ 24. Kf2: Th2+ uz 25. ... Dg3:(, ali je bilo moguće, kako Nejštadt navodi, 22. h3. Međutim, Tarrasch ima potez koji odmah dobiva.

21. Df5! Df6

Mogao je i odmah predati.

23. Df6: gf6 24. gf3 Th2: 25. Lf1 c6 26. Lg2. Crni predaje.

Jure Nikolac



biljne
kapi
za
ublažavanje
nervne
napetosti

30 ml

TEINO biljne kapi za ublažavanje nervne napestosti

SASTAV:

Kapi su tamno smeđe boje s blagim talogom i sadržavaju ekstrakte biljaka:

korijena odoljena (Valerianae radicis) 40%, lista matičnjaka (Melissae folii) 40%, šišarice hmelja (Lupuli strobili) 10%, lista paprene metvice (Menthae piperitae folii) 10%.

SVOJSTVA:

Odoljen djeluje sedativno kod različitih neuroznih i neurasteničnih smetnji.
Matičnjak osim umirujućeg djelovanja ima i spazmolitski, a i blagi karminativni učinak, dok hmelj i paprena metvica, također, potpomažu sedativno djelovanje.

TEINO biljne kapi za ublažavanje nervne napetosti su blagog djelovanja. Upotrebljavaju se kod nervne napestosti, tjeskobe, razdražljivosti, nesanice i poremećaja koncentracije.

PRETPLATA NA SOVJETSKE ŠAHOVSKE ČASOPISE ZA 1991. GODINU

Primamo pretplatu na slijedeće časopise: »ŠAHMATNY BJULETIN«, »ŠAHMATY v SSSR«, ŠAHMATY«, Riga i »64«. Broj raspoloživih pretplata je ograničen.

Pretplata za 1991. iznosi za svaki časopis Din 720.

Pretplata se uplaćuje na žiro-račun 30102-678-3941, Šahovski savez Hrvatske, Zagreb.

SADRŽAJ 1991. GODIŠTA

RAZLIČITI ČLANCI

Alić B.: Velemajstorski turnir »Tuzla-Marketing 90« 188
Averbah J.: Imena ne znam 307
Bućan D.: Sa prvenstva Jugoslavije 172
Ćosić M.: Sa svjetskih prvenstava u Guarapuavi 374
Domazet S.: Sjećanje na Bogoljubova 35
Hrašovec S.: Seniorsko prvenstvo Hrvatske 74
Kovačević V.: B-reprezentacija na olimpijadi u Novom Sadu 103
Lenart dr. I.: Dr. Milan Vidmar protivu dvanaestorice 71
Maček V.: 14. ženska olimpijada 59
Marović D.: Amsterdam 1991. 243
Marović D.: 29. šahovska olimpijada 43, 83
Marović D.: Henrique Mecking nakon mnogo godina 304
Marović D.: Iz Reykjavika 443
Marović D.: Kasparov — Karpov (I-a) 6, 62
Marović D.: Linares 1991. 203, 258
Marović D.: Nakon mečeva kandidata 123
Marović D.: Opet o robotima 226
Marović D.: Poraz Alise Marić 224
Marović D.: San Francisco 1991. 254
Marović D.: U spomen na Dra Milana Vidmara 323
Marović D.: Uz mečeve kandidata u Bruxellesu 363, 403
Nikolac J.: Iz povijesti šaha — Tarrasch 309, 338, 392, 425, 465
Pokupec V.: Druga savezna liga — Zapad 37
Pokupec V.: Momčadsko radničko prvenstvo Hrvatske 36
Pokupec V.: Radnička olimpijada Jugoslavije 36
Sindik E.: Biel 1991. 381, 415, 421
Sindik E.: Finale republičkog kupa 277
Sindik E.: Kopenhagen 1991. 414
Sindik E.: Meč Hrvatska — Kanada u Zagrebu 10
Sindik E.: Republički kup za šahistkinje 278
Sindik E.: Sestre Polgar na Arubi 303
Sindik E.: Sjajan uspjeh Alise Marić na turniru kandidatkinja 3
Sindik E.: U čast Miguela Najdorfa 298

TEORETSKI ČLANCI

Gligorić S.: Čar manje poznatog 16
Gligorić S.: Da li je skakač na e2 jači? 344
Gligorić S.: Ključni tempo potez 453
Gligorić S.: Muke napadača 264
Gligorić S.: Povratak već rečenom 177
Gligorić S.: Važno je biti bijeli 109

NEKROLOZI

Fabris Ante 423
Kuprejanov Đorđe 253
Pavić Krešimir 77
Ravlić Lovro XXVIII
Šinkovec Valter 302

TURNIRI I MEČEVI

Turniri i mečevi za prvenstvo svijeta
29. šahovska olimpijada 43, 83, 103, 148
Kasparov — Karpov 6, 62
Mečevi kandidata 123, 227, 363, 403
Prvenstvo svijeta za omladince i omladinke 374
Svjetski kup u Reykjaviku 443
Turnir kandidatkinja 3

Turniri u Jugoslaviji
Bled — Rogaška Slatina 323
Dubrovnik 195
Karlovac 197
Sombor 71
Tuzla 188, 436
Zagreb 192

Turniri u inozemstvu
Amsterdam 243
Biel 381, 415, 421
Buenos Aires 298
Hamburg 387, 422
Hastings 163
Kopenhagen 414
Linares 203, 258
München 283
Reggio Emilia 136
Reykjavik 443
San Francisco 254
Terrassa 331
Wijk aan Zee 219

Momčadski mečevi
Druga savezna liga — Zapad 37
Finale republičkog kupa 277
Hrvatska — Kanada 10
Međunarodni ekipni festival u Puli 313
Momčadsko radničko prvenstvo Hrvatske 36
Prva savezna liga 74
Radnička olimpijada Jugoslavije 36

Pojedinačni mečevi
Anand — Dreev 124
Gelfand — Nikolić 127
Ivančuk — Judasin 123
Ivančuk — Jusupov 363, 371, 407
J. Polgar — Polugajevski 303
Jusupov — Dolmatov 123, 228
Karpov — Anand 363, 368, 405
Kasparov — Karpov 6, 62
Korčnoj — Sax 128, 227
Mecking — P. Nikolić 304
Short — Gelfand 363, 365, 411
Short — Speelman 125
Timman — Hübner 125
Timman — Korčnoj 363, 403
Xi Jun — Marić A. 225

Prvenstvena natjecanja u Jugoslaviji
Druga savezna liga — Istok 75
Druga savezna liga — Zapad 37
46. prvenstvo Jugoslavije 172
Radnička olimpijada Jugoslavije 36
Radničko prvenstvo Hrvatske 36
Seniorski šampionat BiH 437
Seniorsko prvenstvo Hrvatske 74
Seniorsko prvenstvo Zagreba 315

Prvenstvena natjecanja u inozemstvu
Bundesliga 1991. 276, 305
Ženska natjecanja
14. ženska olimpijada 59
»Hit Nova Gorica 90« 73
Hrvatska — Kanada 10
J. Polgar — Polugajevski 303
Marić A. — Xi Jun 224
»Novogradnja open 90« 193
Republički kup 278
Turnir kandidatkinja 3, 76
Žensko prvenstvo Hrvatske 434

DOMAĆI ŠAH

Bosna i Hercegovina 436
Crna Gora 74
Hrvatska 36, 73, 191, 239, 313, 355, 434
Slovenija 71, 197, 356, 436
Srbija 75
Vojvodina 71

RAZNE RUBRIKE

Dopisni šah 195
Nova izdanja 13, 33, 76, 102, 190, 257
Pisma čitalaca 79, 189
Raspisi turnira 42, 82, 122, 162, 202, 242, 279, 282, 322

ŠSH — SLUŽBENE VIJESTI

Izborna skupština 277
Kategorizacija 39, 79, 120, 200, 278, 398
Natječaji 199, 278
Odbor sudaca 38, 78
Raspisi turnira 159, 160, 198, 231, 397
Registracija 38, 78, 119, 120
Statut Hrvatskog šahovskog saveza 232

PROBLEMSKI DIO

FIDE majstori XXVIII
In memoriam XXVIII
Ispravci XVI, XLVIII
Izdanja problemske literature XVI, XXXI
Originalni problemi I, V, IX, XIII, XVII, XXI, XXV, XXIX, XXXIII, XXXVII, XLI, XLV
Presude VI, X, XXII, XXXIV, XXXVIII
Prvenstvo Jugoslavije XXVII
Ranglista rješavača XIX
Raspisi turnira XIV, XX, XXIV, XXXII, 343, XLII
Rekonstrukcijski problemi II, XVI, XXX
Rješenja problema III, IV, VIII, XII, XV, XVI, XIX, XXIV, XXXI, XXXVI, XLIII, XLIV, XLVIII
Rješavači III, IV, VIII, XIV, XV, XVI, XIX, XXVIII, XXXI, XXXII, XL, XLIII, XLIV, XLVIII
Zagrebački susreti XLVI

KAZALO PARTIJA

Adams — Bareev 415, 418, — Ehlvest 334, — Gavrikov 418, — Hansen C. 221, — Ivančuk 337, — Kožul 55, 415, 417, — Lautier 419, — Pomes 335, — Sokolov I. 219, — Spasov 99, — Širov 381, 416
Adianto — Agdestein 98, Browne 254, — Korčnoj 149
Adorjan — Piket 155, 462
Afifi — Korčnoj 158
Agdestein — Adianto 98, — Jusupov 180, — Miralles 150
Ahmilovska — Galiamova 4, — Joseliani 4, — Klimova 6, — Xie Jun 5
Amura — Granda 302
Anand — Andersson 152, — Beljavski 260, 290, — Dreev 124, 130, 130, 130, 131, 131, — Gelfand 215, 296, — Gurevič 217, — Hertneck 290, — Ivančuk 209, — Jusupov 214, — Kamski 258, — Karpov 212, 368, 369, 369, 370, 405, 405, 406, 453, — Lobron 292, — Morovic 148, — Nunn 288, — Olafsson H. 95, — Polgar J. 291, — Polgar Z. 288, — Ribli 92, — Timman 214, — Wahls 296
Andersson — Anand 152, — Barreev 416, — Gurevič 145, — Karpov 137, — Polugajevski 141, — Spraggett 100, — Širov 417
Arbakov — Maksimović 196
Arencibia — Ghinda 151, — Judasin 153
Arlandi — Hjartarson 100
Arnason — Benjamin 153, — Judasin 158, — Nunn 92

Bakalov — Živić 79
Baltgailis — Maček 13
Barbero — Granda 301, — Larsen 300
Bareev — Adams 415, 418, — Andersson 416, — Bischoff 101, — Christiansen 417, — Damljanović 51, 93, — Espig 95, — Gavrikov 382, — Gonzales 156, — Gostiša 330, — Hjartarson 158, — Hulak 328, — Kosten 167, — Kožul 416, 419, — Sax 163, — Širov 420, — Vera 153
Barlov — Damljanović 175, — Grosar 174
Bašagić — Bellin 60, — Bojković 61, — Peng 61, — Polgar J. 61
Belamarić — Mongeau 13
Bellin — Bašagić 60
Belotti — Korčnoj 153
Beljavski — Anand 260, 290, — Ehlvest 259, — Epišin 143, 147, — Garcia G. 155, — Gelfand 207, — Gulko 144, — Gurevič 258, — Halifman 448, — Inkjov 255, — Jusupov 25, 261, — Kamski 218, — Karlsson 97, — Karpov 211, — Lobron 284, — Ljubojević 138, 261, — Marin 353, — Nikolić P. 51, — Polgar J. 297, — Polgar Z. 294, — Portisch 145, — Romanišin 141, 144 — Salov 216, — Timman 215, — Tischbierek 95, — Van der Wiel 16, Wahls 290
Benjamin — Arnason 153, — Čabrilo 155, — Kindermann 99, — Stohl 101
Bischoff — Bareev 101, — Ermenkov 150, — Hansen C. 390, — Hulak 57, — Jusupov 390, — Piket 423
Blagojević — Karpov Al. 437
Bogdanov — Piskov 414
Boissonnet — Larsen 301, — Talj 302
Bojković — Bašagić 61
Boto — Romanišin 196

Bönsch — Ehlvest 335, — Ivančuk 95, — Lautier 335, — Ostenstad 101
Browne — Adianto 254, — Ftačnik 256, — Suba 350
Byrd — Tarrasch 395

Castro — Judasin 156
Chandler — Damljanović 56, — Judasin 99, — Kosten 169, — Larsen 168, — Nikolić 449, — Olafsson H. 166, — Vera 158, — Wahls 154
Christiansen — Bareev 417, — Cramling P. 148, — Damljanović 49, — Gavrikov 419, — Gelfand 289, — Hertneck 294, — Hübner 187, — Kindermann 291, — Kožul 54, 416, — Lautier 417, — Nunn 283, — Polgar J. 295, — Polgar Z. 255, — Smejkal 101, — Širov 419, — Wahls 286
Cramling P. — Christiansen 148, — Kindermann 388, — Schmidt 96
Cvitan — Franić 196, — Hebert 11, — Lautier 154, — Milos 149, — Nogueiras 152, — Raičević M. 196, — Rakić 176, — Torre 157

Čabrilo — Benjamin 155, — Ye Jiangchuang 102
Černin — Portisch 185, — Smislov 459
Čiburdanidze — Marić A. 61
Čigorin — Tarrasch 430

Damljanović — Bareev 51, 93, — Barlov 175, — Chandler 56, — Christiansen 49, — Đurić 324, — Georgiev Kir. 53, — Halifman 327, — Ivkov 176, — Kurajica 175, — Mokry 53, — Nikolić P. 328, — Piket 58
Deep Thought — Lobron 226, — Wahls 226
De Firmian — Hulak 54, — Miles 187, — Sokolov I. 183
Del Campo — Hjartarson 149
Dlugy — Novikov 458
Dolmatov — Halifman 272, — Jusupov 228, 228, 228, 228, 229, 229, 229, 229, 230, 230, 230, 230, — Lautier 23, — Milos 301, — Vladimirov 269
Donner — Fischer 266
Draško — Mihaljčišin 196
Dreev — Anand 124, 130, 130, 130, 131, 131, — Eingorn 461

Džindžihašvili — Polugajevski 180, — Sokolov A. 352

Đurić — Damljanović 324, — Grosar 329, — Hansen 330, — Kožul 330, — Sturua 421

Ehlvest — Adams 334, — Beljavski 259, — Bönsch 335, — Epišin 332, — Gelfand 214, — Gurevič 143, 146, — Illescas 334, — Ivančuk 337, — Jusupov 262, — Karpov 258, — Kasparov 208, — Lautier 336, — Ljubojević 216, — Nikolić 450, — Romanišin 334, — Sax 267, — Timman 215
Eingorn — Dreev 461
Emms — Suetin 170
Epišin — Beljavski 143, 147, — Ehlvest 332, — Gulko 140, — Lautier 337, — Ljubojević 142, — Portisch 136, — Romanišin 335
Erjavac — Oršolić 195, — Pejić 195
Ermenkov — Bischoff 150
Espig — Bareev 95

Fedorowicz — Hjartarson 154, — Hraček 101, — Judasin 88, — Nunn 220
Fischer — Donner 266
Franić — Cvitan 196
Ftačnik — Browne 256, — Ljubojević 53, — Rechlis 22

Galiamova — Ahmilovska 4, — Gaprindašvili 4
Gaprindašvili — Galiamova 4, — Joseliani 4, — Xie Jun 5
Garber — Matijević 375
Garcia D. — Ivančuk 336, — Romanišin 336
Garcia G. — Beljavski 155
Gavrikov — Adams 418, — Bareev 382, — Christiansen 419, — Kožul 384, 418
Gelfand — Anand 215, 296, — Beljavski 207, — Christiansen 289, — Ehlvest 214, — Georgiev Kir. 157, — Gurevič 217, — Hellers 97, — Hertneck 291, — Hort 100, 297, — Ivančuk 210, — Judasin 295, — Jusupov 263, — Kamski 262, — Karpov 212, — Kasparov 259, — Lobron 295, — Ljubojević 51, 215, — Nikolić 127, 133, 133, 133, 134, 134, 134, 134, 135, 135, — Nunn 290, — Olafsson H. 158, — Polgar J. 292, — Polgar Z. 293, — Salov 261, — Short 365, 366, 367, 368, 411, 411, 411, 412, — Speelman 260, — Wahls 295
Geller — Gligorić 113
Georgiev Kir. — Damljanović 53, — Gelfand 157, — Murshed 97, — Ribli 148, — Short 98, — Timman 354
Ghinda — Arencibia 151
Gligorić — Geller 113, — Pavlović M. 176, — Salov 347, — Van der Wiel 115
Gonzales — Bareev 156
Gostiša — Bareev 330
Granda — Amura 302, — Barbero 301
Greenfeld — Ye Rongguang 155
Grosar — Barlov 174, — Đurić 329, — Kožul 325, — Raičević V. 174
Grotnes — Piskov 414
Grünberg — Judasin 95
Gulko — Beljavski 144, — Epišin 140, — Ivanović 106, — Jusupov 148, — Ljubojević 141, — Portisch 143, 445, — Romanišin 142, 145, — Salov 449, — Short 19
Gunsberg — Tarrasch 340
Gurevič — Anand 217, — Andersson 145, — Beljavski 258, — Ehlvest 143, 146, — Gelfand 217, — Ivančuk 216, — Kamski 141, 214, — Karpov 146, 252, — Kasparov 249, — Ljubojević 207, 251, — Polugajevski 140, 144, — Salov 250, — Sax 185, — Timman 177, 251
Guzman — Korčnoj 97

Halifman — Beljavski 448, — Damljanović 327, — Dolmatov 272, — Hansen C. 389, — Hulak 326, — Karpov 445, — Kindermann 390, — Knaak 389, — Maus 391, — Seirawan 223, — Short 276, — Wegner 391
Hansen — Matijević 375
Hansen C. — Adams 221, — Bischoff 390, — Đurić 330, — Halifman 389, — Kotronias 329, — Milos 102, — Van der Wiel 464, — Wahls 391
Har-Zvi — Kumaran 379
Hebert — Cvitan 11
Hellers — Gelfand 91
Hergott — Rogulj 12
Hernandez — Kumaran 376
Hertneck — Anand 290, — Christiansen 294, — Gelfand 291, — Polgar J. 288, — Wahls 28
Hjartarson — Arlandi 100, — Barreev 158, — Del Campo 149, — Fedorowicz 154, — Karpov 446, — Kasparov 251, — Korčnoj 252, — Timman 250, — Vaganjan 305

Hofman — Marić A. 61
Hort — Gelfand 100, 297, — Lautier 157, — Lobron 294
Hraček — Fedorovicz 201
Hulak — Bareev 328, — Bischoff 57, — De Firmian 54, — Halifman 326, — Sznapik 48, — Tischbierek 55, — Van der Sterren 58, — Wessman 54
Hutchings — Piket 96
Hübner — Christiansen 187, — Ivančuk 87, — Judasin 296, — Polgar J. 294, — Polgar Z. 292, — Portisch 457, — Timman 125, 131, 131, 131, 131, 132, 132, — Wahls 297

Illescas — Ehlvest 334, — Lautier 333, — Olafsson H. 99
Inkjov — Beljavski 155, — Lobron 150
Ionescu — Wahls 96
Ivančuk — Adams 337, — Anand 209, — Bönsch 95, — Ehlvest 337, — Garcia D. 336, — Gelfand 210, — Gurevič 216, — Hübner 87, — Judasin 123, 124, 129, 129, — Jusupov 371, 371, 372, 373, 407, 408, 409, 409, 410, 410, — Kamski 261, 269, — Kasparov 206, — Lautier 331, — Motwani 96, — Pomes 335, — Salov 259, — Short 86, — Speelman 259, — Timman 266, — Xie Jun 52, — Zapata 154
Ivanović — Gulko 106, — Mirković 175
Ivkov — Damljanović 176

Jackson — Mićić 60
Joseliani — Ahmilovska 4, — Gaprindašvili 4, — Marić A. 5
Judasin — Arencibia 153, — Arnason 158, — Castro 156, — Chandler 99, — Fedorowicz 88, — Gelfand 295, — Grünberg 95, — Hübner 296, — Ivančuk 123, 124, 129, 129, — Lobron 297, — Polgar J. 293, — Polgar Z. 288, — Ravisekhar 156, — Wahls 293
Jusupov — Agdestein 18, — Anand 214, — Beljavski 25, 261, — Bischoff 390, — Dolmatov 228, 228, 228, 228, 229, 229, 229, 229, 230, 230, 230, 230, — Ehlvest 262, — Gelfand 263, — Gulko 148, — Ivančuk 371, 371, 372, 373, 407, 408, 409, 409, 410, 410, — Kamski 260, — Kindermann 387, — Knaak 391, — Kožul 51, — Lobron 390, — Piket 422, — Salov 259, — Speelman 213, — Timman 263, — Wang Zili 152

Kahiani — Marić A. 76
Kamski — Anand 258, — Beljavski 218, — Gelfand 262, — Gurevič 141, 214, — Ivančuk 261, 269, — Jusupov 260, — Karpov 143, 146, 217, — Kasparov 212, — Polugajevski 139, — Ribli 144, — Timman 262
Karlsson — Beljavski 97
Karpov — Anand 212, 368, 369, 369, 370, 405, 405, 406, 406, 453, — Andersson 137, — Beljavski 211, — Ehlvest 258, — Gelfand 212, — Gurevič 146, 252, — Halifman 445, —Hjartarson 446, — Kamski 143, 146, 217, — Kasparov 6, 7, 8, 9, 9, 62, 63, 64, 65, 65, 66, 67, 67, 69, 69, 69, 69, 109, 114, 114, 118, 252, 461, — Ljubojević 213, 447, — Sokolov A. 117, — Speelman 213, 344, — Timman 112, 118, 246, 263
Karpov Al. — Blagojević 437, — Nucu 437
Kasparov — Ehlvest 208, — Gelfand 259, — Gurevič 249, — Hjartarson 251, — Ivančuk 206, — Kamski 212, — Karpov 6, 7, 8, 9, 9, 62, 63, 64, 65, 65, 66, 67, 67, 69, 69, 69, 69, 109, 114, 114, 118, 252, 461, — Korčnoj 245, — Ljubojević 217, 247, — Salov 251, — Short 250, — Speelman 262
Kelečević — Lukov 189
Kindermann — Benjamin 99, — Christiansen 291, — Cramling P. 388, — Halifman 390, — Jusupov 387, — Nunn 292, — Polgar J. 289
Klimova — Ahmilovska 6
Knaak — Halifman 389, — Jusupov 391
Komljenović — Taylor 12
Korčnoj — Adianto 149, — Afifi 158, — Belotti 153, — Guzman 97, Hjartarson 252, — Kasparov 245, — Salov 244, — Sax 128, 135, 135, 227, 227, 227, 227, 227, 227, 228, — Seirawan 83, 186, — Sokolov I. 103, — Timman 24, 363, 363, 365, 365, 403, 404, 404, — Van der Wiel 183, 251, — Ye Jiangchuang 100
Kosten — Bareev 167, — Chandler 169
Kotronias — Hansen 329, — Short 84
Kovačević — O'Donnell 12
Kožul — Adams 55, 415, 417, — Bareev 416, 419, — Christiansen 54, 416, — Đurić 330, — Gavrikov 384, 418, — Grosar 325, — Jusupov 51, — Kuczynski 52, — Lautier 420, — Liang Jingrong 59, — Nikolić P. 330, — Nunn 222, — Rikardi 50, — Širov 383, — Uhlmann 55, — Wahls 57, — Wedberg 46
Kramnik — Langier 378, — Polgar S. 377, — Zoler 377
Kuczynski — Kožul 52
Kumaran — Har-Zvi 379, — Hernandez 376
Kurajica — Damljanović 175

Lalić — Striković 107
Lamza — Malanjuk 196
Langier — Kramnik 378
Larsen — Barbero 300, — Boissonnet 301, — Chandler 168, — Ricardi 300
Lautier — Adams 419, — Bönsch 335, — Christiansen 417, — Cvitan 154, — Dolmatov 23, — Ehlvest 336, — Epišin 337, — Hort 157, — Illescas 333, — Ivančuk 331, — Kožul 420, — Romanišin 335, — Širov 420, 420
Ledger D. — Suetin 171
Leonhardt — Tarrasch 468
Lewandowska — Strižak 375
Liang Jingrong — Kožul 59
Lobron — Anand 292, — Beljavski 284, — Deep Thought 226, — Gelfand 295, — Hort 294, — Inkjov 150, — Judasin 297, — Jusupov 390, — Nikolić P. 56, — Nunn 298, — Wahls 292
Lukov — Kelečević 189

Ljubojević — Beljavski 138, 261, — Ehlvest 216, — Epišin 142, — Ftačnik 53, — Gelfand 51, 215, — Gulko 141, — Gurevič 207, 251, — Karpov 213, 447, — Kasparov 217, 247, — Portisch 142, — Short 46, 253, — Timman 58, 249, 444, — Wojtkiewicz 52, — Wong Meng-Kong 50

Maček — Baltgailis 13
Maiwald — Polgar S. 378
Maksimenko — Malanjuk 459
Maksimović — Arbakov 196
Malanjuk — Maksimenko 459, — Lamza 196, — Smagin 273
Marangunić — O'Donnell 11
Marco — Tarrasch 341, 394

Marić A. — Čiburdanidze 61, — Hofman 61, — Joŝeliani 5, — Kahiani 76, — Polgar Z. 61, — Xie Jun 225, 225
Marin — Beljavski 353
Matijević — Garber 375, — Hansen 375
Maus — Halifman 391
Mecking — Nikolić P. 305
Mićić — Jackson 60
Mihaljčišin — Draško 196
Miles — De Firmian 187
Milos — Cvitan 149, — Dolmatov 301, — Hansen C. 102
Milovanović — Nucu 437
Miralles — Agdestein 150
Mirković — Ivanović 175
Mokry — Damljanović 53
Mongeau — Belamarić 13
Morovic — Anand 148, — Psahis 102, — Seirawan 98, — Timman 152
Mortensen — Nikolić P. 48
Motwani — Ivančuk 96
Murshed — Georgiev Kir. 97, — Tringov 189

Nikolić — Chandler 449, — Ehlvest 450, — Gelfand 127, 133, 133, 133, 134, 134, 134, 134, 135, 135
Nikolić P. — Beljavski 51, — Damljanović 328, — Kožul 330, — Lobron 56, — Mecking 305, — Mortensen 48, — Schmidt 52, — Soppe 45, — Van der Wiel 58
Nimcovič — Tarrasch 392
Noa — Tarrasch 342
Nogueiras — Cvitan 152, — Panno 300
Novikov — Dlugy 458
Nucu — Karpov Al. 437, — Milovanović 437
Nunn — Anand 288, — Arnason 92, — Christiansen 283, — Fedorowicz 220, — Gelfand 290, — Kindermann 292, — Kožul 222, — Lobron 298, — Polgar Z. 294, — Smagin 264, — Stohl 89, — Van der Wiel 271, — Wahls 289

O'Donnell — Kovačević 12, — Marangunić 11
Olafsson H. — Anand 95, — Chandler 166, — Gelfand 158, — Illescas 99, — Sokolov I. 104
Oršolić — Erjavac 195
Ostenstad — Bönsch 100

Palmarek — Zelić 13
Panno — Noguciras 300, — Talj 299
Pavlović M. — Gligorić 176
Pejić — Erjavac 195
Peng — Bašagić 61
Petursson — Vaganjan 181
Piket — Adorjan 155, 462, — Bischoff 423, — Damljanović 58, — Hutchings 95, — Jusupov 422, — Wahls 390
Pillsbury — Tarrasch 338
Piskov — Bogdanov 414, — Grotnes 414
Playa — Polgar S. 378
Polgar J. — Anand 291, — Bašagić 61, — Beljavski 297, — Christiansen 295, — Gelfand 292, — Hertneck 288, — Hübner 294, — Judasin 293, — Kindermann 289, — Polugajevski 303, 303, 304
Polgar S. — Kramnik 377, — Maiwald 378, — Playa 378
Polgar Z. — Anand 288, — Beljavski 294, — Christiansen 255, — Gelfand 293, — Hübner 292, — Judasin 288, — Marić A. 61, — Nunn 294
Polugajevski — Andersson 141, — Džindžihašvili 180, — Gurevič 140, 144, — Kamski 139, — Polgar J. 303, 303, 304
Pomes — Adams 335, — Ivančuk 335
Popović P. — Šulava 37, — Tošić 173
Portisch — Beljavski 145, — Černin 185, — Epišin 136, — Gulko, 143, 445, — Hübner 457, — Ljubojević 142, — Sokolov A. 116, — Vaganjan 136, — Van der Wiel 19
Psahis — Morovic 102, — Serper 184, — Skembris 157

Raičević I. — Raičević V. 173
Raičević M. — Cvitan 196
Raičević V. — Grosar 174, — Raičević I. 173
Rakić — Cvitan 176
Ravisekhar — Judasin 156
Rechlis — Ftačnik 22
Ribli — Anand 92, — Georgiev Kir. 148, — Kamski 144, — Timman 154
Ricardi — Kožul 50, — Larsen 300
Riemann — Tarrasch 467
Rogers — Talj 254
Rogulj — Hergott 12
Romanišin — Beljavski 141, 144, — Boto 196, — Ehlvest 334, — Epišin 335, — Garcia D. 336, — Gulko 142, 145

Sakaev — Webster 377
Salov — Beljavski 216, — Gelfand 261, — Gligorić 247, — Gulko 449, — Gurevič 250, — Ivančuk 259, — Jusupov 259, — Kasparov 251, — Korčnoj 244, — Timman 248
Sax — Bareev 163, — Ehlvest 267, — Gurevič 185, — Korčnoj 128, 135, 135, 227, 227, 227, 227, 227, 227, 228. — Sokolov I. 268, — Speelman 164, — Talj 349
Schiffers — Tarrasch 311, 396, 433
Schmidt — Cramling P. 96, — Nikolić P. 52
Seirawan — Halifman 223, — Korčnoj 83, 186, — Morovic 98
Serper — Psahis 184, — Suetin 171
Short — Gelfand 365, 366. 367. 368, 411, 411, 411. 412, — Georgiev Kir. 98, — Gulko 19, — Halifman 276, — Ivančuk 86, — Kasparov 250, — Kotronias 84, — Ljubojević 46, 253, — Speelman 125. 126. 129. 129, 129, 132. 132. 132, 132, — Timman 249, — Tukmakov 275
Skembris — Psahis 157, — Speelman 98, — Wojtkiewicz 156
Smagin — Malanjuk 273, — Nunn 264
Smejkal — Christiansen 101
Smislov — Černin 459
Sokolov A. — Džindžihašvili 352, — Karpov 117, — Portisch 116
Sokolov I. — Adams 219, — De Firmian 183, — Korčnoj 103, — Olafsson H. 104, — Sax 268, — Vaganjan 329
Soppe — Nikolić P. 45
Sosonko — Tolnai 90
Spasov — Adams 99
Speelman — Gelfand 260, — Ivančuk 259, — Jusupov 213, — Karpov 213, 344, — Kasparov 262. — Sax 164, — Short 125. 126, 129, 129, 129, 132, 132. 132, 132, — Skembris 98, — Timman 260
Spielmann — Tarrasch 465
Spraggett — Andersson 100
Steingrimsson — Wang Zili 151
Stohl — Benjamin 101, — Nunn 89
Striković — Lalić 107
Strižak — Lewandowska 375
Sturua — Đurić 421
Suba — Browne 350, — Tukmakov 21
Suetin — Emms 170, — Ledger D. 171, — Serper 171
Sznapik — Hulak 48

Širov — Adams 381, 416, — Andersson 417, — Bareev 420, — Christiansen 419, — Kožul 383, — Lautier 420, 420
Šulava — Popović P. 37

Talj — Boissonnet 302, — Panno 299, — Rogers 254, — Sax 349
Tarrasch — Byrd 395, — Čigorin 430, — Gunsberg 340, — Leonhardt 468, — Marco 341, 394, — Nimocovič 392, — Noa 342, — Pillsbury 338, — Riemann 467, — Schiffers 311, 396, 433, — Spielman 465, — Walbrodt 341, — Yates 428
Taylor — Komljenović 12
Timman — Anand 214, — Beljavski 215, — Ehlvest 215, — Georgiev Kir. 354, — Gurevič 177, 251, — Hjartarson 250, — Hübner 125, 131, 131, 131, 131, 132, 132, — Ivančuk 266, — Jusupov 263, — Kamski 262, — Karpov 112, 118, 246, 263, — Korčnoj 244, 363, 363, 365, 365, 403, 404, 404, — Ljubojević 58, 249, 444, — Morovic 152, — Ribli 154, — Salov 248, — Short 249, — Speelman 260, — Van der Wiel 253, — Wojtkiewicz 150
Tischbierek — Beljavski 95, — Hulak 55
Tolnai — Sosonko 90
Torre — Cvitan 57
Tošić — Popović P. 173
Tringov — Murshed 189
Tukmakov — Short 275, — Suba 21
Tumurhuyag — Uhlmann 99

Uhlmann — Kožul 55, — Tumurhuyag 99, — Van der Sterren 151

Vaganjan — Hjartarson 305, — Petursson 181, — Portisch 136, — Sokolov I. 329
Valentinčič — Vidmar 71
Van der Sterren — Hulak 58, — Uhlmann 151
Van der Wiel — Beljavski 16, — Gligorić 115, — Hansen C. 464, — Korčnoj 183, 251, — Nikolić P. 58, — Nunn 271, — Portisch 19, — Timman 253
Vera — Bareev 153, — Chandler 158
Vidmar — Valentinčič 71
Vladimirov — Dolmatov 269

Wahls — Anand 296, — Beljavski 290, — Chandler 154, — Christiansen 286, — Deep Thought 226, — Gelfand 295, — Hansen C. 391, — Hertneck 287, — Hübner 297, — Ionescu 96, — Judasin 293, — Kožul 57, — Lobron 292, — Nunn 289, — Piket 390, — Wirthensohn 422
Walbrodt — Tarrasch 341
Wang Zili — Jusupov 152, — Steingrimsson 151
Webster — Sakaev 377
Wedberg — Kožul 46
Wegner — Halifman 391
Wessman — Hulak 54
Wirthensohn — Wahls 422
Wojtkiewicz — Ljubojević 52, — Skembris 156, — Timman 150
Wong Meng-Kong — Ljubojević 50

Xie Jun — Ahmilovska 5, — Gaprindašvili 5, — Ivančuk 152, — Marić A. 225, 225

Yates — Tarrasch 428
Ye Jiangchuang — Čabrilo 102, — Korčnoj 100
Ye Rongguang — Greenfeld 155

Zapata — Ivančuk 154
Zelić — Palmarek 13
Zoler — Kramnik 377

Živić — Bakalov 79

KAZALO OTVARANJA

OTVORENE IGRE

Bečka 129, 129
Igra 2 skakača 260
Igra 4 skakača 132, 132, 173
Kraljev gambit 465
Lovčevo 95, 155
Ponzianijevo 189
Ruska 4, 8, 131, 227, 394, 411
Škotska 63, 65, 131, 230
Španjolska 5, 6, 9, 50, 60, 66, 67, 69, 92, 109, 112, 113, 114, 114, 115, 116, 117, 118, 118, 129, 132, 134, 135, 141, 141, 144. 145, 149, 152, 155, 156, 166, 170, 213, 219, 227, 228, 228, 229, 229, 230, 252, 258, 261, 264, 266, 266, 267, 268, 269, 269, 271, 272, 273, 289, 291, 294, 296, 296, 297, 297, 337, 338, 341, 365, 375, 387, 390, 395, 411, 448
Talijanka 129

POLUOTVORENE IGRE

Aljehinka 131, 171
Caro-Kann 135, 175, 223, 244, 253, 368, 369, 376, 405, 406
Francuska 51, 84, 86, 98, 99, 124, 130, 131, 150, 151, 167, 174, 207, 227, 228, 249, 249, 251, 251, 252, 254, 288, 290, 290, 292, 311, 335, 342, 371, 378, 409, 415, 419, 430, 450
Kraljev fijanketo 195
Pirčevka 87, 96, 98, 133, 134, 152, 214, 216, 217, 290, 290, 292, 390, 417
Sicilijanka 13, 46, 46, 51, 52, 53, 54, 55, 58, 61, 88, 89, 92, 95, 95, 97, 98, 99, 99, 100, 102, 106, 136, 139, 142, 144, 148, 150, 151, 158, 169, 174, 206, 208, 209, 214, 215, 217, 220, 221, 225, 247, 248, 250, 250, 251, 253, 259, 276, 288, 289, 292, 293, 293, 294, 295, 295, 298, 299, 303, 304, 325, 335, 335, 336, 337, 365, 367, 377, 378, 378, 403, 404, 416, 417. 419, 422, 437
Skandinavka 375, 396

DAMIN GAMBIT

Katalonka 59, 145, 260, 295
Ortodoksna 45, 58, 61, 98, 100, 101, 141, 143, 145, 148, 157, 158, 207, 214, 244, 260, 261, 262, 263, 302, 305, 366, 368, 372, 373, 391, 411, 412, 416, 446, 468

Poluslavenska 196, 211, 453, 457, 458, 459, 459, 461; 461, 462, 464
Primljeni damin gambit 5, 97, 133, 155, 246, 297, 300, 336, 414, 444
Slavenska 54, 56, 95, 100, 142, 155, 157, 250, 259, 262, 291, 297, 300, 328, 369, 370, 404, 405, 406, 420, 420, 449
Tarrascheva 156, 189, 392, 437

INDIJKE

Ben Oni 51, 93, 123, 153, 155, 157, 327, 336, 390, 391, 421
Bogoljubovljeva indijka 54, 137, 196, 261, 294, 330, 416
Damina indijka 11, 56, 99, 103, 124, 130, 131, 131, 132, 138, 143, 144, 152, 153, 176, 215, 254, 255, 263, 284, 288, 289, 326, 332, 334, 390, 418, 423, 445, 445, 449
Grünfeldova indijka 6, 7, 12, 37, 48, 52, 62, 64, 65, 79, 104, 125, 129, 132, 132, 140, 142, 153, 154, 196, 210, 212, 218, 228, 228, 251, 261, 262, 291, 330, 331, 382, 383, 388
Kraljeva indijka 4, 5, 9, 12, 48, 50, 53, 57, 58, 61, 67, 69, 69, 96, 96, 96, 97, 99, 100, 107, 140, 146, 151, 152, 154, 154, 157, 175, 196, 213, 215, 216, 222, 225, 226, 229, 229, 230, 230, 245, 251, 258, 259, 259, 283, 286, 287, 288, 292, 295, 301, 301, 302, 328, 329, 330, 335, 375, 391, 407, 410, 414, 418, 419, 422, 428
Nimcovičeva indijka 4, 51, 60, 76, 83, 101, 101, 130, 134, 144, 148, 153, 158, 163, 173, 177, 180, 180, 181, 183, 183, 184, 185, 185, 186, 187, 187, 213, 217, 260, 263, 296, 344, 347, 349, 350, 352, 353, 354, 363, 371, 381, 384, 391, 408, 409, 410, 415, 419, 420, 447
Staroindijka 333
Volški gambit 61, 149, 196

OSTALI SISTEMI

Budimpeštanski gambit 143
Engleska 4, 13, 49, 52, 53, 55, 57, 61, 69, 95, 101, 101, 102, 102, 125, 128, 134, 135, 136, 141, 143, 146, 146, 147, 150, 152, 154, 156, 158, 158, 164, 168, 171, 175, 195, 212, 215, 227, 227, 227, 256, 258, 262, 301, 324, 329, 329, 334, 334, 334, 337, 363, 365, 377, 377, 379, 389, 417, 420
Holandska 16, 19, 19, 21, 22, 23, 25, 61, 97, 126, 133, 148, 176, 217, 249, 252, 275, 292, 295, 296, 300, 305, 330, 335, 390, 416, 437
Igra daminog pješaka 12, 13, 55, 71, 176, 214, 303
Nepravilno 90, 154, 156, 212, 418
Retijevka 11, 135, 149, 150, 216, 226, 259, 293, 389, 417

NAŠIM PRETPLATNICIMA I ČITATELJIMA

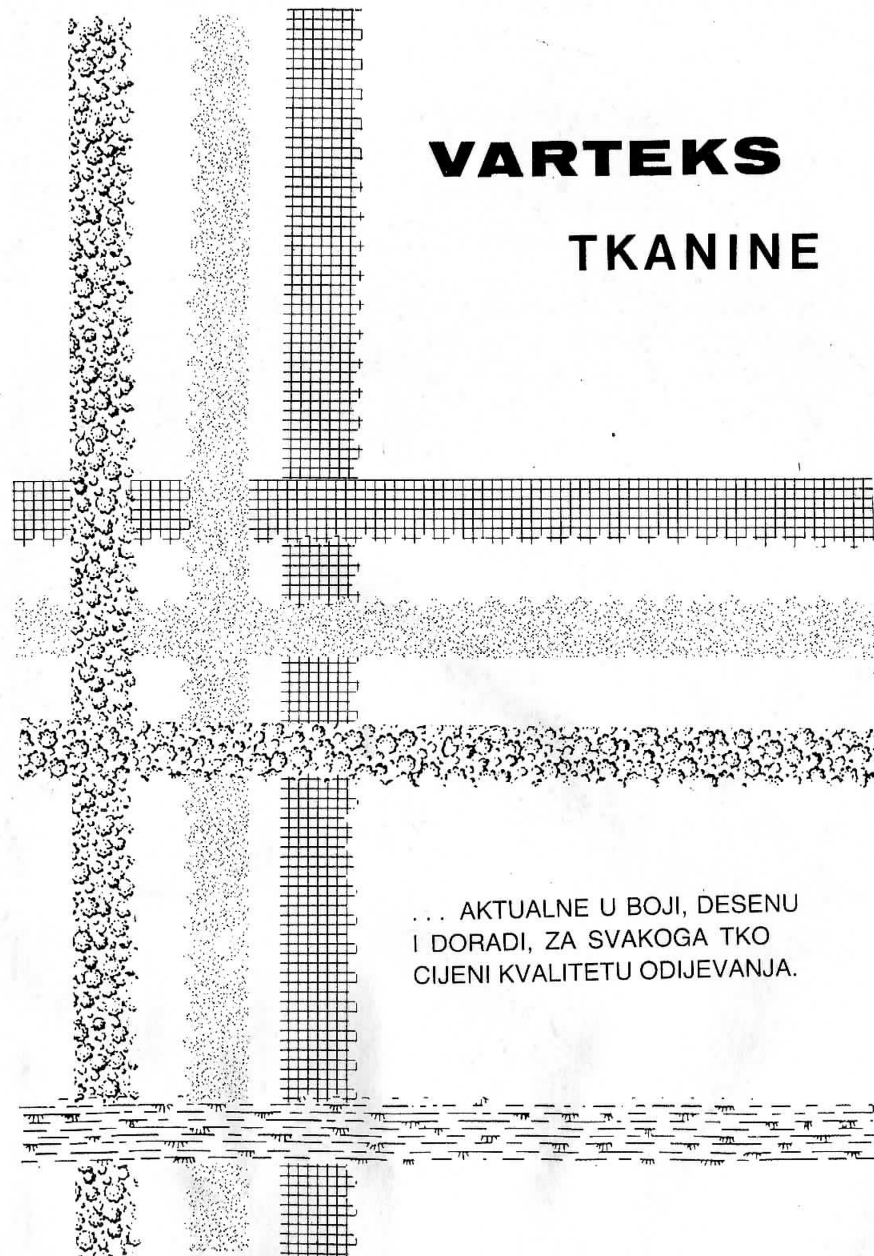
Zavaljujući Vašoj pravodobnoj pretplati i odricanjima RZ »Šahovske naklade« osigurano je redovno izlaženje »Šahovskog glasnika« u 1991. godini.

Želja nam je da Vaš i naš Glasnik redovito izlazi i u 1991. godini, pa Vas molimo da pravodobno uplatite Vašu pretplatu za narednu godinu. Pretplata na Šah. glasnik za 1992. mijenjati će se prema odnosu Din — DEM.

Godišnja pretplata za 1992. godinu iznosi 42 DM, pretplata za slanje u inozemstvo 25 USD, 42 DEM ili ekvivalent u drugoj konvertibilnoj valuti. Avionske pošiljke obračunavaju se posebno, zavisno o mjestu otpreme. Dinarske cijene vrijede za uplate do promjene tečaja DEM.

Molimo Vas da pretplatu obnovite uplatom na naš žiro-račun broj 30102-678-3941, Šahovski savez Hrvatske, Zagreb s naznakom: Pretplata na Šahovski glasnik za 1992.

SVIM NAŠIM ČITATELJIMA ŽELIMO
SRETAN BOŽIĆ I NOVU 1992. GODINU!



KOTKA

KONFEKCIJA KRAPINA

UL. GORJANOVIĆA — KRAMBERGERA 1

ŽIRO RAČUN KOD SDK EKSPOZITURA KRAPINA BROJ 35230-601-544 — TELEFON CENTRALA 71-026, 71-046, 71-006, 71-100 — TELEGRAM KOTKA KRAPINA — ŽELJEZNIČKA STANICA I POŠTA KRAPINA — POŠTANSKI PRETINAC BROJ 26 — TELEX 23-145 KOTKA

DJEČJA KONFEKCIJA —

PROGRAM »PANTERA«:

— ĐINS HLAČE
— ĐINS JAKNE
— ĐINS SUKNJE
— SAMT HLAČE

MUŠKA KONFEKCIJA:

— ODIJELA
— SAKOI
— JAKNE
— HLAČE



J. Gallus

EUROPEAN FASHION DESIGN BY MURA



INSTANT

LUTRIJA



IDOBIJ!